

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ (ОПЛДМ)

Ювілей 1000-ліття Християнства України і наші діти

ч. 12

Торонто

1988

ПОСТАНОВА ПЛЕНУМУ СКВУ І СКВОР

Пленум Світового Конгресу Вільних Українців і Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради, який відбувся в лютому 1971 р. в Нью-Йорку, постановив:

У всіх українських школах у вільному світі є обов'язкові шкільні лектури видання ОПЛДМ нарівні із шкільними підручниками, — кожного шк. року учні-учениці повинні придбати і прочитати 4-5 обов'язкових лектур.

Адреса Головної Управи ОПЛДМ — Об'єднання Працівників Літератури для дітей і молоді та В-ва „Нашим дітям — ОПЛДМ”:

Nashym Ditiyam — OPLDM
67 Lynn Haven Road
Toronto, Ont. Canada
M6A 2L1

Приймаємо замовлення на всі інші вартісні видання для дітей і молоді, які появляються у вільному світі і є на книгарському ринку.

Ціни видань можуть бути змінені без окремого повідомлення.

Торонто, Р. Б. 1988

БАТЬКУ-МАТИ! Чи читаете Ви спільно з Вашою дитиною рідну дитячу книжку і рідний дитячий журнал? Виховати рідну дитину змалку в пошані і любові до рідної дитячої книжки і дитячого журналу — це найпростіший, але й найкращий шлях нашого релігійного й національного виховання!

СЛАВА ВОЛОДИМИРОВІ

- 1 Слава тобі невмируща й слово вдяки щире,
Що з'єднав нашу землю, наш Володимире!
- 2 Що беріг границь широких полками своїми,
Що опіку, ніби крила, розпростер над всіми.
- 3 Не дав сильним знущатися, ні кривди творити,
Добре було нашим предкам під тобою жити.
- 4 А найбільша тобі слава і вдяка без міри,
Що вказав еси нам сонце Христової віри.

Леся Храплива-Щур

ПІСНЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Сколихнися, Дніпре синій,
Понеси цю вість у світ:
Християнській Україні
Нині тисяча вже літ.

Хрест Апостола Андрія
Володимир князь підняв,
Просвітився вічний Київ,
Мир у людях завітав.

Хлібом-сіллю, писанками
Прийняла земля Христа.
Поросли Господні храми,
Мов пшениця золота.

Мудрість Божая, Софія
Засіяла на весь Схід.
На сторожі Божій Київ,
Наш Єрусалим стоїть.

Ганна Черінь

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Славимо Тисячоліття
Християнства в Україні,
Що немов лілейне квіття
Утішає нас понині.

В давнину, в час тривоги,
Люди з братніх же племен
За божка — за тільки свого —
Воювали іздавен.

Війни ці були на шкоду
Всім, несли руїни й жах.
Сотні, тисячі народу
Марно гинули в боях.

Нас Покрова-Богомати
Хоронила крізь віки:
І дружинників у раті
І козацькі байдаки.

Ми несли тисячоліття
Хрест тризуба серед бур.
Крізь вороже лихоліття
Нас провів хоробрий Юр.

Вірні під знам'ям Христовим,
Крізь терни до перемог,
До великої обнови
Ми йдемо, бо з нами Бог!

Грізно били барабани,
Ворожили чаклуни.
Деревляни і поляни
Готувались до війни.

Уночі мечі гострили,
Закипав у серці гнів...
І точили гострі стріли
На своїх таки братів...

Щоб зламати цю загрозу,
Відвернути буревій,
Вирішив державний розум
Охристити народ свій.

Божок — поганський бог, кумир; **чаклун** — ворожбит; **державний розум** — тут: князь із своїми дорадниками, що правили державою; **барабан** — бубон.

ГОРДІ НАЩАДКИ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Святкування Тисячоліття Християнства в Україні розкочується по всій нашій діяспорі щораз ширшою хвилею. Перегортаючи нашу пресу, можемо сьогодні переконатися, який великий підйом викликав цей Ювілей у наших громадах. Щобільше, ми відкриваємо, які величезні можливості ширення української правди серед співгромадян на наших поселеннях дає цей Ювілей. Він же — не поверховий пропагандивний засіб, а таки справжня багата сума десяти століть життя й розвитку великого, культурного народу. Цього не може нам забрати навіть криклива, впроваджувана большевицьким урядом, версія «Тисячоліття християнства Росії».

Нашими послідовними стараннями та вагомими доказами зуміли ми прихилити до нашої правди і сильних світу цього. Врочисте привітання прем'єр-міністра Канади, спільна постанова Палати Послів і Сенату США, постійні прихильні вислови Папи Павла Другого — та вкінці його демонстративна відмова взяти участь у московських святкуваннях — все це наші великі й нелегкі здобутки. На них можна закріплювати і розбудовувати свідомість про Україну у світі.

Та кожна будівля мусить мати свої міцні підвалини, щоб встоятися супроти всіх негод, супроти всезнищуючого часу. Наша широка акція святкувань — це лиш горішні, замітні здалека, поверхи величавої нашої будівлі. А підвалина, без якої не встоїмося — в нас самих. Це внутрішнє скріплення нашої віри в наш нарід і його християнські основи — та в нас самих. Це скріплення вірності ідеалам Великого Тисячоліття у нас — та у наших молодих, малих і найменших. Відзначування нашого Тисячоліття — це, за дуже підхожими тут словами Івана Фрака — «Пролог — не епілог». Воно матиме свій повний змісл тільки тоді, коли святкуватимемо із думкою про майбутнє. А майбутнє — це сьогоднішні наші студенти, школярі, дошкільнята.

Ми їх знаємо. Вони виростають у наших родинах, школах, Церквах, молодечих організаціях. Ми затурбовано стежимо на кожному кроці за їх поведінкою і стараємося збагнути її мотиви; хочемо пізнати життєву поставу нашої дітвори, молоді — в цілому.

Чимало вже паперу списано в нас про шкідливі впливи доквілля на нашу молодь: про матеріялізм, звуження зацікавлень до щоденного побуту, консумеризм, ідейну порожнечу і моральну байдужість. Та, знаючи про всі ці небезпеки — ми свідомі і про необхідність протидії.

Протидія — це виплекання в нашої дівчорі і молоді свідомості, що вони не прийшли нізвідкіля. Що їх спадщина: релігійна, культурна, історична, це не видумка і не мертво минуле — це щось сьогодні живе й живуче. Щось, що ставить їх не нижче — а навіть вище їх неукраїнської спільноти. Якщо в наголівку цієї статті ми говорили про «гордих нащадків Тисячоліття» — то це не перебільшення. Саме ж і про те йдеться, щоб створити в свідомості нашої молоді почуття ідентичності із її спадщиною, а через нього та почуття власної вартості й, — так! —, гордості в найкращому розумінні цього слова. До того не треба нам барвистих фраз — сама наша спадщина говорить за себе. І вона лежить — готова для нащадків. Треба їм лиш не лякатися труду — взяти собі належне.

Гаслом сьогоднішнього молодого покоління у всьому світі є: піддаватися безкритично «тискові ровесників», щоб здобути їх визнання — за кожную ціну. Наша молодь повинна стати понад цією засадою. Їй треба відважитися бути собою — не зважаючи на докільля. Між іншими, така наявність характеру в молодій людині, така неподатливість не раз саме й здобуває собі признання, а то і подив ровесників.

Легко кидати гасла — куди важче здійснювати їх. Це знають особливо добре всі ті, хто в якийнебудь спосіб відповідальний за нашу сьогоднішню молодь. Не місце тут розписуватися широко про методи до досягнення наміченої, ювілейної мети. Досить хіба згадати, що діти і молодь повинні мати повну нагоду брати участь у якнайбільшій кількості святкувань, оглянути якнайбільше виставок, переглянути якнайбільше матеріалів, які відносяться до Тисячоліття. Зрозуміло, що для цього необхідна співпраця всіх чинників, які з українського боку можуть впливати на дитину. Це аксіома — та, як знаємо — досягнути цей ідеальний стан не так легко. Однак необхідно, щоб Тисячоліття стало в дітей і молоді — їх власним переживанням.

І тут входить у свою роль — українська книжка. Ми надто добре теж знаємо її стан у вільному світі. Молодь, а то й середнє покоління, оминає її із забобонним острахом; вона бо — пробний камінь української грамотності. Хоч із другого боку — вона засіб, щоб цю грамотність здобути. Майже тисячу років тому писали наші літописці, що «книги — це ріки, що напоюють собою весь світ». Ми теж вже звикли цитувати так часто переспів Івана Франка славного афоризму із «Ізборника Святослава» про «книги — морську глибину». Вже майже півторастоліття живемо Шевченковим: «Учітеся, брати мої...». І ці слова живі — і сьогодні. Вони не з тих, що проминають. Треба їм лиш надати нової життєвості у сучасних умовах.

Це завдання нелегке й потрібна велика добра воля і власна ініціатива кожного, хто відповідальний за виховання нових наших поколінь. Але при добрій волі — засоби завжди знайдуться.

Хоч може наша дитяча література не відгукнулася на Ювілей Тисячоліття так живо, як повинна б була це зробити, але проте існує ряд вартісних і цікавих книжечок, які можуть поставити перед очі дитини всю велич Тисячоліття та його надбань. Це «Меч і книга» Володимира Барагури, «Неповторні дні» Олександри Копач, «Дніпрові дзвони» Миколи Погідного-Угорчака, «Малий герой із Краснополя» та клясичні «Хлопці з зеленого бору» покійного Романа Завадовича, «Вибрані казки» Юрія Тиса, вже й не говорячи про «Марусю» Марка Вовчка чи «Олесю» Бориса Грінченка, або «Михайлика» Марії Дмитренко. Всі лежать готові і ждуть, щоб сягнути по них...

Продумуючи над засобами, які спонукали б до цього «сягнення», приходять на гадку, чи не варто б відновити системи місцевих представників ОПЛДМ, які були б зі своїм книгарським станком на кожній імпрезі. Не приходять молодь (чи й батьки) до книжки — хай книжка прийде до них. Щоб лиш читали...

Як не було б, а книги, від «Остромирового Євангелія» до «Хреста» Миколи Руденка, супроводили десять століть Українського Християнства. І Ювілей цього Тисячоліття без них повністю не відсвяткувати. Тим більше, що перед нашою сьогодишньою молоддю стоїть не мале завдання — гідно розпочати і вести крізь бурі історії — Друге Тисячоліття багатьох дальших. Так їм, Боже, при наших стараннях, допоможи!

Володимир Переяславець

МОЛИТВА ЗА МУДРІСТЬ

Боже Предвічний, з високого неба
Мудрість святу подаруй всім нам Ти,
Мудрости світлом наш ум просвіти,
Хай поверне вона нас, куди треба.

Хай нам покаже до правди дорогу,
Хай стереже від обмани і зла,
Щоб незаплямлена, чиста була
Наша душа, що посвячена Богу.

Через Ісусові муки і рани,
Через Пречистую Матір Христа
Наші Тебе ось благають уста:
Дай нам цей дар, наш Владико і Пане!

СИЛА ХРЕСТА

(Середньовічна легенда)

Діялося це в поганських часах у давній Германії. У верхах Семигір'я над рікою Райном жив страшний змії-сатана. Він дихав вогнем і сіркою. Поганські племена віддавали йому ідолоську честь і дозволяли пожирати всіх, хто йому попадався. Якось під час походу на сусідів семигорські германи спіймали в полон дівчину. Вона звалася Лідія і була християнкою. Вона була така гарна, що два поганські вожді, Отто і Гаген, почали за неї спорити. Кожний хотів, щоб вона стала його бранкою. Спір був такий завзятий, що обидва противники вхопилися за мечі і кинулися один на одного. Поміж них скочив поганський жрець:

— Сховайте мечі і припиніть спір. Не годиться вам проливати кров за християнську бранку. Краще зробите, як прив'яжете її до дерева над кручею, де живе змії. Хай він пожере її.

Припала вождям до вподоби рада жерця. Їх люди схопили нещасну дівчину і потягли над кручу. Тут прив'язали її до дерева грубими мотузами. Ціле плем'я зійшлося подивитись, як змії буде бенкетувати. Дівчина весь час шептала молитви.

Раптом почувся страшний шум. Змії зачув людину і вийшов із своєї печери. Він сердито став бити хвостом об землю. З його ніздрів бухав вогонь, а паща дихала сіркою і клубами диму. Коли змії побачив дівчину, почав кружляти в повітрі довкола неї. Він наближався щораз більше до своєї жертви. Дівчина чула вже його вогненний подих і сірковий сопух. Дівчина не переставала шептати молитви. Вона звільнила з мотузів праву руку і взяла нею залізний хрестик, що висів на її шії. Вона піднесла хрестик проти лютого змія-сатани. Хрестик засяяв ясним промінням. На його вид змії заревів хрипло й на очах поган упав у Райн і потонув. Коли погани побачили силу хреста, звільнили дівчину і прийняли християнську віру.

Леонід Полтава

ОХРЕСТИЛАСЬ УКРАЇНА

Тато, мама, вся родина,
Всі щасливі в цій порі:
Охрестилась Україна
Біля Києва в Дніпрі.

Хоч це сталося не нині,
Обіцяє кожен з нас:
Будем Богу й Україні,
Будем вірними ввесь час!

Ми і сонце у блакиті
Славим, славимо Христа,
І для тебе будем жити,
Україно золота!

СВЯТО КНИЖКИ В ТОРОНТІ

28-го жовтня ц. р. в залі Інституту св. Володимира о год. 2-ій по полудні відбулося СВЯТО КНИЖКИ, яке влаштувало Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді — ОПЛДМ. Імпреду відкрив Іван Боднарчук, голова ОПЛДМ. Програму провадила тепло і відважно наймолодша учителька українських шкіл — Таня Дичок. В програмі брали участь 3 групи учнів Цілоденної Школи св. Йосафата з учительками С. Пристай, Г. Якимів, М. Мелех, М. Тарновецька і М. Петренко. Учні Цілоденної Школи св. Дмитрія — 2 групи, Хор Школи ім. М. Грушевського, при форт. Г. Саковська, керівник хору І. Боднарчук. Група дітей Рідної Школи ім. св. Миколая, 3 групи дітей Школи ім. Лесі Українки, учителька З. Мавська. 2 групи дітей Школи ім. Василя Сарчука при Соборі св. Володимира з Гамільтону, 2 групи дітей Школи ім. Юрія Липи — виконали одну деклямацію і три пісні, які підготувала М. Кравців-Барабаш.

Доповідь, частину до дітей і частину до батьків, виголосила Оксана Бризгун-Соколик.

На залі було коло 120 дітей і батьків, шкода що тільки діти-виконавці. Думаю, що повинні участь брати всі школярі, бо це їх може зацікавити читанням книжки. Раз, тому, що на залі були присутні «живі» дитячі письменники: Ніна Мудрик-Мриц, Богдан Федчук та інші, — а це ж живий контакт з книжкою! І також тому, що по закінченні програми роздавали нагороди тим дітям, які прочитали найбільше книжечок. А нагорода звичайно заохочує до праці!

На програмках варта б у наступні роки подавати всіх учителів, що приготувляли програму, щоб нікому не було кривди, і врешті це пам'ятка, яка залишається для дитини на майбутнє. Шкода, що багато батьків забирало своїх дітей відразу після виконання їхньої «точки» і на кінець залишилося не багато дітей. Інша дитяча імпредза в той сам час — це справді не є виховно та корисно. Тим більше, що імпредз для дитвори так мало!

СВЯТО КНИЖКИ є корисна імпредза для дітей, і треба школи заохотити, щоб вони активніше брали в ній участь.

Оксана Бризгун-Соколик:

КНИЖКА

(На «Свято Книжки» в Торонті, 28-го жовтня 1984 р.)

Дорогі діти!

Приблизно 60 років тому Українське Товариство «Просвіта» в Україні проголосило Жовтень — Місяцем Української Книжки. Ця гарна ідея скоро увійшла в традицію, головню на Західніх Українських Землях, і разом з нами перенеслася у вільний світ. Ось і ми сьогодні зустрілися тут, щоб знов відзначити те, без чого життя культурної людини немислиме.

Що ж це є книжка? Папір і букви. У нашій українській мові — 33 букви. Помішай їх, поплутай їх, і нічого не перечитаєш... Так от книжка, чи газета — це видруковані листки, разом зчіплені, оправлені. А як не було паперу, люди вже й тоді знаходили спосіб закріпити та передати думку, ідею, подію.

От старі асирійці й вавилонці. Вони писали на глиняних таблицях. Старі греки і римляни писали на дощечках покритих воском. Старі єгиптяни писали на довгих стяжках папірусу, які звивали і складали сторчаком у коробках. Індуси писали на корі дерева, або на пальмовому листку. У 4-му столітті почали писати на листках спеціально підготовленої шкіри, яка називалася пергамен. Кілька таких шкір зшивали з одного боку, вкладали поміж дощечки, і так народилася наша книжка! А пізніше відкрили і почали вживати папір.

На північно-американському континенті є також старі пам'ятки перших спроб передати сучасність у майбутнє. В Арізоні є «Петріфайд Вуд Нешонал Парк», де в одному місці є величезна камінна стіна з різними знаками, фігурами, досі не розчитаними, яку називають «індіянська газета» («індіян нюзпейпер»).

Ці всі писання відбувалися ручно. Книги переписували спеціальні писці вчені люди, а в пізніших віках прикрашали початкові букви різними орнаментами, не раз золотом і сріблом. Це була довга і не легка праця — переписувати цілу книжку. Писці мали різні свої приповідки, наприклад, коли нарешті кінчали переписувати книжку, про це приповідка така: «Радуються корабель, як прийде до тихої пристані, так і писець, як закінчить книгу...». Книжки були тоді дуже дорогі, бо мало хто вмів це робити. А, наприклад, волинський князь Володимир Василькович сам переписував церковні книги і дарував їх церквам та монастирям. Аж нарешті в 15 столітті німець Гутенберг винайшов машину на друкування, і вже при кінці 15-го століття почали появлятися в Україні друковані книжки. В 16-му столітті ми вже мали друкарню в Україні. Одним з перших друкарів в Україні був

Іван Федорович. Москалі з Федоровича зробили Івана Федорова і недавно відзначали річницю першого російського друкаря, якого друкарня була у Львові...

Про що ж книжки можуть писати?

Про все абсолютно. Немає теми, чи ділянки, яка не була б закріплена писаним словом на сторінках книжки чи азети. І це є те, що робить книжку незамінною, цікавою, кожному одну іншою, і як не раз називають її — джерелом мудрости.

Тож тому, що книжки пишуть про все, кожний, хто їх читає, знайде щось цікавого і для себе.

Напевно всі пригадуєте пригоди славного «Гномака Ромптомтомиака» — Романа Завадовича. Скільки пригод пережили ми з ним, скільки насміялися!

А «Пригоди гордої киці» Ніди Мудрик-Мриц пам'ятаєте? Де киця не вміла зловити мишки...

Хто з вас читав «Летючий корабель»? Ця наша стара-стара казочка говорить про летючий корабель тоді, як ще ніхто нічого не знав про ніяку машину, не то що про літак!

Ви пригадуєте «Юрзу-мурзу» — Шкрумеліка, того неохайного і брудного хлопчика?

Хто з вас читав «Погане каченя» Андерсена? Воно вилупилося з яєчка поміж каченятами і тому, що було інше, всі його скубали, гнали, не любили. А воно собі виросло в прекрасного лебедя!

Хтось з вас читав «Вітер з України» Лесі Храпливої? Пам'ятаєте звіттам «Олівчика-лінивчика»? — що не хотів исати домашні завдання? І як хлопчик заміняв олівець, відразу став пильним школярем.

Ви читали «Принц і злидар» Марка Твейна? Це про бідного хлопчика, який пережив злидні і переслідування, а потім з нього став король Англії.

Напевно собі всі пригадуєте «Марусю» Марка Вовчка. Ця відважна дівчина, яка покинула родину й хату, щоб показати козакові безпечніші шляхи від ворога. Ця книжка перекладена на багато різних мов світу. А у Франції вона була не тільки обов'язковою лектурою, а й так зв. «бестселлером».

Хто з вас читав «Каміння під косою» Ольги Мак? Це про бабусю, яка померла в часі страшного штучного голоду в Україні, але родинний скарб заховала глибоко в криниці, щоб большевики не розхапали. І як вона про це повідомила рідню на еміграції?

А хто з вас читав «Ніч перед стартом» Плачинди? Тут автор описує переживання нашого науковця та акалеміка Сергія Корольова, який перший придумав і випустив ракету у простір. Це був спутник з Юрієм Гагаріном в Советському Союзі.

Пригадуєте собі «Зорепад» Миколи Понеділка про малого хлопчика, який у свого дідуся на баштані дивився, як зорі з неба в

літі падають... А війна його вирвала з хати, загубила його родину і він бідненький втратив мову з тих переживань. Аж одного разу, як почув українську мову, то віджив, відзискав мову, знов міг говорити, а після ще дальших пригод став знов веселим хлопчиком.

І так можна в безконечність згадувати. І як бачите, ми знайдемо кнмжку про все. Від молитовника до шкільного підручника, від цікавих казок до найцікавіших оповідань про людей, звіряток та різні події.

І старайтеся собі вміти знайти час на читання, бо стільки цікавого можна довідатися, що ані телевізія, ані радіо не в силі вам того всього розказати!

*«Рідна книжка і для тата і для мами,
щоб читали разом з нами».*

Богдан Федчук

Шановні Батьки!

Вам говорити про вартість книжки не треба. Бо ви тут є разом з вашими дітьми. Хочу тільки подати кілька статистичних даних і кілька думок про читання книжок.

Як плакається жива мова, друкуються в ній нові книжки. Якщо будемо говорити для вигоди всіма мовами світу, крім української, залежно від нашого поселення, наша мова стане ще одною мертвою латиною. Нових книжок не буде кому писати і не буде для кого писати.

Тираж української кижки в Україні зменшується. Тираж української книжки поза Україною також зменшується. Там русифікація. Тут байдужість і недбальство.

Кількість нових українських книжок, що виходять річно в Україні, є щораз менша та менша. За статистичними даними — в 2000 році перестануть друкуватися українські книжки. Перестали друкувати професійні журнали, наукові книжки, незадовго не треба буде ані казочок...

Кількість друкування нових українських книжок поза Україною також зменшується. Молоде покоління не володіє мовою настільки, щоб свobodно говорити, не то що нею писати. Яке наше майбутнє, яке майбутнє української книжки?

Книжка тепер взагалі багато менше читається, як ствердила у своїй доповіді, влаштованій недавно СФУЖО, бібліотекарка в Торонті, пані Леся Джонс. Це є загальна недуга сучасного суспільства. Автор книжки «Те рід елауд гендбук» — Джім Треліз (The Read-Aloud Handbook by Jim Trelease) стверджує, що в Америці на кожних 3-ох дітей 2-ох не вміє читати, не хоче читати, а то й ненавидить читання. Він вважає, що амбітні й бажаючі успіху своїм дітям батьки і теперішня шкілька система вчать дітей тільки технічного аспекту читання. Не розвивають у них уяви, фантазії,

не плекають любови до читання. Тим занепадає знання мови, вміння вислову, багатство словника. Основна метода навчання — це імітація. Дитина зачинає говорити перші слова ті, які чує від свого доєкілля. Як маля має два роки, знає коло 300 слів. Як має 4, знає приблизно 1600, 5 років — 2100 слів. Автор твердить, що дорослі вживають у своїй щоденній кухонній мові приблизно 1800 слів. Отже — звідки тих 2100 слів? Та власне з читання книжечок дітям.

Починаючи від немовлятка, автор радить дітям щоденно читати. Очевидно, відповідно до віку і зацікавлення дитини. Цей момент має монументальні наслідки. Дитина вивчає нові слова. Батьки, головню ті, що самі не знають добре мови, вправляють її і навчаються нових слів. Психологічно — дитина відчуває тепло і певність — що в часі, як бвчить книжку в руках батьків, батьки є з нею. Присвячують їй всю свою увагу. Покажуть — розкажуть щось нове, цікаве, гарне, повне пригод, фантазії... Дитина хоче повторення таких милих хвилин з книжкою, полюбить книжку, яка їй дає стільки приємного, зацікавиться нею, схоче більше слухати, а імітуючи батьків, сама схоче читати.

Департамент освіти в Каліфорнії в 1980 році опитував учнів 6-ої класу про книжку і телевізію системою тайних безіменних відповідей на письмі. 70% дітей сказало, що читання — це праця, а не приємність. Цікаво, що в цім самім опитуванні 70% відповіло, що коло телевізії просиджують 4 або і більше годин денно. Чи це випадково, що і там, і там є число 70? А чи може це ті самі діти, що прилипли до телевізії, не мають бажання прочитати книжки?... Автор радить і учителям щоденно хоч по кілька хвилин дітям читати.

81% каледжів у США мусіли запровадити для студентів першого року курси Remedial Composition — студенти вчать граматично писати...

Дитина не народжується з любов'ю до книжки. Бо як можна любити щось, чого не знаємо? Зацікавлення і любов треба плекати, знайомити дитину з літературними творами від казок та дитячих віршиків починаючи, щоб вона відчула красу і сама рвалася до книжки.

Вже згаданий автор Джім Треліз пише, що діти, які багато слухають, як їм батьки чи дідусі та бабусі читають, найсвобідніше висловлювалися. Їх засіб слів і зворотів був найбагатший. Тоді слідували діти, які самі читали. Одначе дітей, які виховані на телевізії, найлегше було пізнати. В їхній мові постійно повторювалися ...e ...e ...e ...e ...ю ноу ...e ...ай мін... і подібне.

Зі шкільними дітьми робили іспит інтелігенції I.Q. test). Після вислідів перепитували дітей про їхні домашні заняття і зацікавлення. Найвище I.Q. мали діти, які багато співали (ще одно

джерело нових слів!), і яким багато дома читали.

То ж, шановні батьки, спільне читання української книжки дає багато позитивного: Нашим дітям, нашим родинам, нашій мові, нашому майбутньому існуванню. Так як гарно тут сьогодні наші найменші у віршику сказали: *Рідна книжка і для тата і для мами, щоб читали разом з нами!* Домашня бібліотека й відвідини дитячої бібліотеки дають дитині уяву різноманітності і бажання вибору. Читання української книжки, доброї і цікавої української книжки, а також і книжок із світової літератури в перекладі на нашу мову, збагатить нашу духовність та запевнить тим нашого ворога, що українська книжка й мова, українська культура і наша самобутність не піддадуться знищенню, а матимуть запевнену майбутність.

Микола Щербак

ПАМ'ЯТНИК СВ. ВОЛОДИМИРОВІ

Він стоїть, Великий Володимир,
На горі високій над Дніпром!
З Ним, із князем, все прожили ми,
Сподівались, вірили й були ми
Під Його покровом і хрестом.

Все пройшло: і гуни і монголи —
Пройде і північна орда...
Тільки він, наш охоронець волі,
Огляда лани широкополі,
Нашу землю рідну огляда.

Все згоріло і пішло із димом,
Все сплигло розбурханим Дніпром,
Тільки він, Великий Володимир,
Оживляє силу і надію
Животворним праведним хрестом!

НАШІ ЗАХОДИ ПРОСУВАННЯ КНИЖКУ В ЛЮДИ

На різних громадських згуродженнях влаштуємо виставки книжок: розсилаємо книжки до різних книгарень, оголошуємо в пресі, наші рецензенти поміщують свої рецензії в різних часописах, висилаємо даром до українських архівів різних установ.

Осередком Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) є Торонто, а її діяльність поширена на цілу нашу діаспору. Дмитро Нитченко — Австралія, пані О. Гой і О. Кузишин — Нью-Йорк, США, Мотря Фаринич — Гамільтон (Онтаріо), пані Є. Барицька і пані Курилів — Судбури (Онтаріо), М. Долішна — Сен-Кетренс (Онтаріо).

Довголітнім нашим представником на Мінеаполіс був бл. п. Василь Пакуляк, який успішно просував книжку та збирав пожертви на фонд «Серце й Книжка». Із його смертю, боляче, відчуваємо брак контакту з Мінеаполісом.

Постійними нашими відборцями є українські книгарні: Арка Квін Захід, Торонто — мгр В. Кліш, Арка Блур Захід, Торонто (п. Чорній), Українська Книгарня Едмонтон — пані Мельничук, Українська Книгарня Саскатун — пані Ткачук, Книгарня Українського Голосу, Вінніпег (Канада), Українська Кооператива «Поступ» (Австралія), Українська Книгарня і Видавництво, Лондон (Англія), Книгарня Ставропідія, Чікаго (США), Українська Книгарня Ворен — Ст. Климишин (США), Арка Нью-Йорк (США), Оріон (Філядельфія) п. Дуцилович.

В Торонті Висилковою Станицею завідує Е. Боднарчук.

Кожного року в місяці червні Управа ОПЛДМ переводить інвентуру книжок (в магазині), з участю членів Управи, Контрольної Комісії і фахового бугальтера.

Майже кожного місяця Управа ОПЛДМ відбуває свої засідання, на які часто запрошує гостей з поза Управи, щоб знайомити їх із нашою діяльністю.

Члени ОПЛДМ — це письменники, мистці, літератори, науковці, учителі, які крім праці в ОПЛДМ, посвячуються в різних ділянках нашого організованого життя.

Члени ОПЛДМ жертвують свій час і працю безплатно. Тільки в останньому часі вирішено нагороджувати їх по одному примірникові з нових видань ОПЛДМ.

Від самих початків існування, при ОПЛДМ діє фонд «Серце і Книжка», на який люди доброї волі надсилають свої пожертви, а Управа ОПЛДМ за рахунок цих пожертв, надсилає убогим дітям у різні країни книжечки, безплатно.

Як бачимо, ОПЛДМ — це не якась «опудало», як дехто розшифровує його ініціали, а Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, яке турбується нашим майбутнім.

ЗАКЛИНАННЯ РУСАЛКИ

(Новацький вірш на 150-річчя «Русалки Дністрової»)

Засіли ми при вогнику —
Вечірня вже пора —
— Прийди, прийди, Русалонько,
З далекого Дністра.

Прийди до нас, Русалонько,
Для тебе маєм дар:
Це вогника дитячого
Ясний, веселий жар.

Це мова українська,
Що нею у Дністрі
Русалоньки гуторили,
Колись — в часи старі.

Це мова в нас пахучая,
Мов зі степів євшан,
Це слово те могучеє,
Що дав нам Маркрян.

Це слово Мамаи першеє,
З найменших наших літ,
В дитячій серці мешкає,
Піде із нами в світ.

Ходи до нас, Русалонько!
Ми просимо в цей час
Тебе по-українському:
— Будь гостем ти у нас!

Засядь у нас при вогнику
І нам розповідай
Цю казочку найкращую:

Л. Х.-Щур

ГОЛОВНА МЕТА ПРАЦІ РІДНИХ ШКІЛ

Основним завданням рідного шкільництва є не тільки давати дітям українознавчу освіту, але куди ще в більшій мірі збуджувати в них національні почуття і плекати зацікавлення і любов до української культури, до літератури передусім. Розвинути в наших дітей постійну потребу співжити з рідною книжкою — це головна мета праці Рідних Шкіл. Без української книжки в наших обставинах неможливо дати основи національного виховання і пов'язати формування світогляду молодій людині з українством.

Чи є пекучіша справа, як передача вартостей українського духа молодій нашій зміні і чи можлива вона без нашої літератури?

Прислухаючись до сучасних подій в Україні, де наші поети і письменники відстоюють право нашій мові, доносяться до нас голоси, які повсякчасно зобов'язують нас.

Поет Дмитро Павличко, звітуючи про стан українського шкільництва в Україні, між іншим сказав: «Якщо такий стан довше потриває, то українська мова залишиться хіба лише в Канаді». Це визов нам: наша праця активізує діяльність українського шкільництва в цілій нашій діаспорі.

Управа ОПЛДМ ставить своїм завданням приступити до зреалізування початої вже праці над Хрестоматією Дитячої Літератури, колишнім головою ОПЛДМ бл. п. Богданом Гошовським.

СВЯТО КНИЖКИ

Кожного року в місяці листопаді ОПЛДМ силами українських шкіл успішно відбуває Свято Книжки.

15 листопада 1987 року Управа ОПЛДМ успішно відбула Свято Книжки в залі Цілоденної Школи Св. Димитрія.

В програмі приймали участь Рідні Школи і Курси Українознавства Торонта.

Слово при відкритті висловив Іван Боднарчук — голова ОПЛДМ, програмою проводила Дарка Шараневич. Зала була вщерть заповнена, директорка Цілоденної Школи сестра Рахиль гостинно приймала, угощючи напитками і солодкою перекускою, як діток так і батьків.

Свято пройшло з повним успіхом.

ШКОЛЯРИ В ТОРОНТО ГІДНО СВЯТКУВАЛИ ЮВІЛЕЙ 1000-ЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Справжню радість можна дати дітям лише тоді, коли вони осмислять ціну завойованого для них щастя. (Л. Ф. Островська).

Відбулося це святкування урочисто, зворушливе було воно і для дітей, і для дорослих. Віримо, що й у дітей були живі почування і думки, що величний Ювілей збережеться у їхній пам'яті на все життя, що й було метою небуденного свята.

Виконавцями програми були діти дитячого садка, передшкілля, учні 1-8 клас Цілоденної Школи ім. Патріярха Йосифа Сліпого та старші учні курсів українознавства. У підготовці було заангажованих багато не тільки самих учителів, але й батьків (було ж багато праці: декорації, костюми, організаційні справи), але відчутним був ентузіазм, що й запевнило успішність свята і небуденність переживань, зокрема дітвори.

Імпреза відбулася 18 і 19 травня 1988 року двічі кожного дня — вдень для школярів, ввечері для старших. Присутніми були учні трьох інших українських цілоденних католицьких шкіл та сусідніх загальноканадських. Це був християнський дарунок українських школярів своїм іншонаціональним ровесникам.

Програма свята складалася з п'ятих частин: передхристиянський період представлений хореографією гагілок у виконанні молодшого і старшого передшкілля — танку Перунові, богині Ладі, Марені, що його вивели учні 1-2 клас, у супроводі співу шкільного хору і музики шкільної оркестри. Все це на тлі багатих декорацій, гармонійно поєднаних пишними народними й стилізованими одягами було імпазантне завдяки масовій участі дітвори та її свобідній вмілій поведінці на сцені.

Християнський період розпочали рецитації «Княгиня Ольга» і «Володимир Великий» (поезії Лесі Храпливої) у виконанні учениць 8 класи і учнів 5-6 клас. Учні 3, 4, 5 і 6 клас вивели інсценізацію «Живий хрест». Цим всім створили відчуття величі події удержавлення Христової віри в Україні. Чергова частина програми п. н. «Віра — наш скарб» у виконанні учнів різних клас представила обряди: хрестин, першого святого Причастя, вінчання, Свят-Вечора, тобто глядачі побачили обряди таїнств, що їх релігійні люди глибоко сприймають як сакральні, не була такою вдалою, бож таїнства не надаються на інсценізацію, їх місце в церкві. У дальшій програмі були висвітлені прозрірки з життя Митрополита Андрея Шептицького у супроводі гарного співу шкільного хору також не була настільки ефективною, щоб постать духового Велетня була відчутна глядачам. Подати цю велич кількома картинами висвітленими прозірками неможливо. До того

ж і назва цієї частини програми «Страдальна Церква» спонукувала переживати не велич події Тисячоліття, а смуток, що його поглибила чергова частина програми п. н. «Через терня до зір». Це була драматична сцена з життя митрополита Йосифа Сліпого, коли він перебував на засланні і провадив розмову з генералом комуністом. Трудно було учневі 8 кляси Михасеві Теодоровичові вив'язатися з ролі ув'язненого Йосифа Сліпого у таких скомплікованих обставинах. Краще почувався у ролі цього генерала учень старшої кляси Роман Гарапин.

Остання частина програми п. н. «Діяспора» з участю всіх учнів школи була імпозантна. Менше зворушливі враження з попередніх двох пунктів програми затерлися. Сцена виповнилася учасниками — всіма учнями школи в барвистих народних і стилізованих одягах. Вони тримали високо написи з назвами земель України, а до них звернені були слова Матері України. Вона закликала їх — народжених в другому, а то й третьому поколінні поза Україною, — не забути того чії вони діти. Їхній зв'язок з нею буде тоді, коли вони збережуть українську мову, будуть зберігати і плекати українську культуру, вивчатимуть її минуле й дбатимуть про майбутнє. А все це могутимуть здійснювати тоді, коли будуть вірні Богові й Україні.

Заля зворушилась і разом з виконавцями програми на сцені та хором спонтанно співала могутнє «Христос Воскрес!».

Віримо, що це святкування буде незабутньою, великою пам'яткою для дітей і для дорослих. Чому? Не тільки тому, що змістом його був Ювілей 1000-ліття, але й тому найбільше, що виконавцями його програми були учні, їх велика кількість. Треба згадати, що поганська частина святкувань була сповнена фантазії, виконавці мали свободу й виявили багато творчої інвенції, а глядачі побачили, як гармонійно, без драстичних конфліктів поганство відступило місце християнству в нашому народі.

Урочистість святкувань підсилювало також і те, що заля кожної вистави (їх було чотири!) була виповнена молоддю, дітьми і старшими. Святковість настрою викликували й декорації сцени і самої залі картинами на тему Ювілею. Радувало серце й очі також і те, що шкільний хор свобідно та впевнено співав весь час при співучасті оркестри.

Все це вимагало великої підготовки, вкладу праці. А як відомо, сама підготовка має також великий вплив на виконавців програми. А що ними були учгі і вчителі та батьки, тож ювілейне свято матиме великий слід у переживанні і дітей, і дорослих. І тому п'ятирічний Андріянко плакав по закінченні концерту, бо хотів його бачити й чути і як глядач, а не тільки як виконавець. І мама повела його ще раз, не могла злегковажити бажання дитини.

Таких і подібних святкувань, імпрез для дітей, а зокрема з

участю дітей у програмі треба нам якнайбільше. З них дитина дістає духовий корм, який формує її думки й емоції, а вислідом того є її самопізнання і самоутвердження. Успішні імпрези у вихованні особливої вартости. Успіх дає впевненість у своїх силах, скріплює бажання ставати кращим, зміцнює моральні вартості.

Коли додамо до цього й те, що у концертах взяли участь школярі інших національностей, які познайомились з виявами нашої культури з нагоди надзвичайної ваги Ювілею, то погодимось, що вклад Школи ім. Патріярха Йосифа у звеличання Тисячоліття Християнства був не малий для українців Торонта. Був би він ще більшим, якщо б ціла програма була виповнена такими сценами, що зображують велич осягів українського християнства: література, будівництво, іконографія, діячі, що причинилися до блискучих осягів. нашої християнської культури. Та Школа ім. Патріярха Йосифа Сліпого в майбутньому може далі мати подібні імпрези, продовжуючи святкування в наступних роках. Має фахівців серед учителів, багато дітвори й юнацької молоді і великий актив батьків молодшого покоління. А є ще багато можливостей передавати велич загальноукраїнського християнства нашій молодій зміні, щоб вона «осмислила ціну завойованого для неї щастя» — щоб почувалася гордими нащадками творців християнської культури, носіїв його духового багатства.

Т. Горохович

Поганський бог Перун і його помічники виводять хоровод.

**Шкільний хор, що супроводив всю програму концерту.
Диригує Мирослава Горіх.**

БУТИ СОБОЮ

У творі Олесь Бердника «Розбиваю громи» стрінемо хлопця-підростка, що уміє дивитися на життя людей. Уміє він шукати свого «я», і, саме, у своїх пошуках звертається до матері з питанням: «що ж найголовніше?» розуміється у житті. Кругом бо люди такі зайняті, такі запрацьовані, такі зажурені. Одні працюють для кар'єри, інші для маєтків. Тяжко працюють також на хліб насущний, на те, щоб вижити родину, виховати дітей. Працюють і для науки і для творчості. Життя сповнене проблемами. Життя рвучко спливає. Щось одначе й є найважливіше в житті одиниці. Що саме?

— Бути собою, синку... Для його віку «берегти чистоту в усьому», ...бо «душу відмити — ой як важко!» Бути собою — берегти те, що нам передали предки. Що було любе їм з покоління на покоління. «Все те в тобі, в крові твоїй, в підсвідомості, в серці...» (стор. 55).

Чи не є це найтяжче і найважливіше завдання старшого покоління виховувати дітей згідно з Божими законами, щоб вони були собою. Можливо, що ця проблема найтяжча є для людей-переселенців, у тому й для нас українців, розсіяних по всіх країнах світу. А втім, і в Україні виховання — це тепер не абияка проблема. Московська окупаційна влада старається знищити свідомість, вирвати духа нації зі сердець її дітей за посередництвом школи, навіть від садочків почавши. Усім нам ці життєві факти сучасності добре відомі. Тож не диво, що знаходять вони своє зображення в українській літературі. Та не тільки зображення. Відкривають бо вони нам правдиву суть цієї проблеми у світлі Божих законів. «Запам'ятай, синочку, що корінь — народ. Які б не були прекрасні плоди — учені, письменники, філософи, — всі вони живляться від кореня. Одрвешся від нього — кінець. Гниття, загибель, забуття...» (стор. 103).

Зворушлива ця повість Олесь Бердника — «Розбиваю громи» — про маму, про сина, та ще й про розбите подружжя, про наслідки для сина з того ж розбиття. Тільки головна ідея у житті, — «бути собою» — рятує його від «гниття», «загибелі».

Інакше потрактована проблема свідомості свого «я», радше може, забуття свого «я», у повісті «Мати» того ж письменника. Глибоко алегорична ця повість-монолог розкриває нам трагедію синів, що гинуть у неволі, затративши свідомість свого «я». Та мати віднаходить їх і кров'ю свого серця приводить синів знов до духової свідомості свого «я», і так їх рятує.

З іншого аспекту цю саму проблему виховання потрактувала письменниця, емігрантка, — Наталена Королева. Повість її також має назву «Мати». Це мати емігрантка, вірменка. У Свят-Вечір

самотньо сидить вона у своїй кімнаті. Уставивши рядочком на столі перед собою, знимки чоловіка і дітей, переживає вона роки минулі, коли то вся родина була разом. Чарівною силою пам'яті мами, пані Захаріянц, виринають давні події, життя усіх членів родини. Батько і дочка згинули за чужу справу, за Росію. Решта дітей зденаціоналізувались. Один син потурчився, дочка відцуралась від свого народу, вийшовши заміж за грузинського князя, а третій син виїхав до Америки і став уже Зах зі Захаріянця. І всі разом її забули, залишили.

У сюжетному плетиві з'являється Мати — Верменія. Пані Захаріянц горнеться до неї, називаючи «мамою». Але Батьківщина, назвавши її «зрадницею», запитує: «Що ти зробила з моїми дітьми?» «Хто звільнив тебе від обов'язку матері — навчати дітей своїх жити в пошані до прадідів своїх?» — «Мої діти самі віддають чужим своїх дітей». — Ніякого оправдання Батьківщина не приймає, бо й оправдання на зраду не може бути. Дальші висновки про виховання, про питання «Бути собою» залишає Наталена Королева кожному читачеві.

«Бути собою» — це в першій мірі свідомість свого кореня. Приходить ця свідомість, передусім, з вивченням рідної мови, з пошаною до народу, до своєї нації, зі засвоєнням культурного надбання предків. Бо, як каже Ліна Костенко, «Навіть плаваючі квіти мають свій корінь». Свідомість свого «я», свого кореня, дає духову силу, оберігає людей від психічних недуг, від роздвоєння. Така людина, така суспільність, такий народ, що «є собою» — це повноцінні вартості в мозаїці цілого людства на Землі.

Олександра Ю. Копач

Викладачі на Учительських Курсах, члени Управи ОПЛД із головою КУК на провінцію Онтаріо — д-ром Петром Глібовичом.

Яр Славутич

СЛАВЕНЬ ХРИСТОВІ

Слався навіки, слово Христа!
Йде над землею пісня свята.

Русь-Україна, людьми не мала,
Тисячу років і з нею жила.

Слався навіки слово Христа!
Нас окриляє сила свята.

Сяйво могутнє з'явила блакить —
Благо й свободу народам вістить.

Слався навіки, слово Христа!
Правда предвічна — віра свята.

Алла Косовська

МІЙ КИЇВ

Скільки кривди в тобі я зазнала,
Скільки болю, образ і жалю,
Не забула тебе, не прокляла,
Як і завжди, тебе я люблю!

Твоїх вулиць стрімких і нерівних,
У каштанах — нестриманий біг,
Над Дніпром — із хрестом Володимир,
Моя юність... ішла без доріг...

Я самотня була, сиротою
Йшла вибоїстим шляхом життя,
І ніхто не цікавився мною,
Це була, видно, доля моя!

Але милого красеня-міста
Я ніколи забудь не могла,
Хоч мій шлях був тяжкий і тернистий,
Хоч я часто нещасна була, —

Але місто моє кучеряве
В моїм серці до смерти не вмре!
Знаю: вернеться Києва слава,
Що жила за часів Святослава,
І хай вічно мій Київ живе!

НАША ДІЯЛЬНІСТЬ

Що сказати про нашу діяльність та її вигляди на майбутнє. Праця наша з року в рік ускладнюється новими проблемами, які наростають із занепадом рідної мови по наших домах. Час не працює для нас — це справа добре відома всім тим, хто має діло з дітьми чи молоддю. Ми старіємось, а зміна нам не приходить. Діти наші міняються та не в нашу користь.

Хотілося б підсилити Управу молодшими силами, та, на жаль, немає охочих будь-яку функцію праці перейняти. Люди, які стоять осторонь громадської діяльності, думають, що застій у тому, що мовляв — старші не хочуть поступитись молодшим. Управа наша — це передові одиниці нашого суспільного життя: люди пера й пензля, громадські діячі та вчителі. Всі вони вже старшого віку й поза ОПЛДМ працюють в різних ділянках творчого й громадсько-суспільного життя. Спроби наші змінити Управу, або підсилити молодшими силами, безуспішні. В підготовці до Загальних зборів, розписали ми листи-запрошення для 12 осіб, які мають певні відношення до праці з дітьми і молоддю, з проханням включитись у працю ОПЛДМ, на жаль, із дванадцятьох запрошених, прийшло лише двоє то з застереженням, що жодної функції в Управі не приймуть. Серед таких обставин приходитьсь нам продовжувати свою працю. Наша Управа з невеличкими змінами, безперебійно працює вже більше як десять років. Нестача працівників відчувається як в організаційній ділянці, виховній, так і у видавничій. У своїй праці Управа наша не обмежується до самої видавничої діяльності. Тут справа не тільки книжку написати і видати її, але й треба шукати шляхів — зацікавити наших читачів новими виданнями. Тому, перш за все, вдержуємо контакти з учителями, які є нашими членами, й організуємо по школах Гуртки Книголюбів. В цьому назустріч нам ідуть учителі і батьки. На Святі Книжки, яке влаштовуємо кожного року в місяці листопаді, Гуртки Книголюбів, відповідно до прочитаних книжечок у році, нагороджуємо новими виданнями. Нашим бажанням є, щоб ідея ця прийнялась по всіх школах нашої діаспори.

Свята належить так улаштувати, щоб крім виставки книжки, красувались також виставки дитячих робіт: рисунків, малюнків й окремих їхніх творчих спроб. За найкращі виконання робіт нагороджуємо новими книжечками.

За роки праці ми пересвідчилися, що серед кращих одиниць колишніх членів Гуртків Книголюбів трапляються, інколи, творчі одиниці. Це й наштовхнуло нас на думку знайомитися з цими одиницями, що виявляють свої окремі здібності в літературі,

мистецтві, музиці чи в драмі. З такою метою Управа ОПЛДМ започаткувала т. зв. Вечори Творчої Молоді. Таких вечорів відбулось з черги два, в Торонті. Наша творча молодь приємно нас здивувала як своєю доброю літературною мовою, так і своїми творами: з літератури, мистецтва і музики. Відомо нам, що наше старше студентство, при університетах, у своїй діяльності переходить на англійську мову. А коли між ними знаходяться ще одиниці з добрим знанням української мови, що мають певне відношення до літературної, музичної чи мистецької творчости, то це гідне нашої уваги.

Вечори цієї молоді були цікаві й успішні, в нашому Бюлетені присвячуємо їм окрему сторінку. Сподіваємось, що подібні вечори і в майбутньому продовжуватимемо, щоб таким чином допомагати їм у їхньому зростанні на нашому ґрунті. Треба допомогти цій творчій молоді, бо це немов струмок життєдайної сили нашої еміграції, який вливається в потоки пробудженої нашої молоді в сучасній Україні.

Іван Боднарчук

ПЕРШИЙ ВЕЧІР ТВОРЧОЇ МОЛОДІ

Перший Вечір Творчої Молоді, що його влаштувало ОПЛДМ, відбувся в місяці квітні 1986 року в приміщенні шкільного будинку Свято-Миколаївської церкви в Торонті.

Вечірку відкрив голова ОПЛДМ Іван Боднарчук, проводила програмою Тоня Горохович. Програма складалася з музичних і літературних виступів.

Ярослава Кісик, учениця 10-ої класи Курсів Українознавства, прочитала уривок із своєї повісті. Дует гри на бандурах композиції Єфрема Стефанюка виконали Єфрем Стефанюк і Людмила Шанта. Опісля вони виступали як солісти гри на бандурах.

Леся Саведчук читала вірші свого авторства, а опісля виступила із своїм гумористичним монологом. Галина Юник прочитала декілька віршів авторства Марії Ревакович.

На закінчення відбулася гутірка молоді.

Вечір був цікавий і успішний.

Виконавці програми Першого Вечора Творчої Молоді

ДРУГИЙ ВЕЧІР ТВОРЧОЇ МОЛОДІ

Другий з черги Вечір Творчої Молоді відбувся 18 жовтня 1986 року, в аудиторії Інституту Св. Володимира в Торонті, о 8-ій годині вечора.

Учасників вечора і гостей привітав Іван Боднарчук, голова ОПЛДМ, програму вела Тоня Горохович. Доповідь на тему «Українська література молодішої генерації і читачі» прочитала Уляна Плавущак. Тема була досить контрверсійна, була згодом продискутована на сторіках преси.

Із сольоспівом на цьому вечорі виступила студентка Марічка Глібович, акомпаньовала Адріяна Буйняк. Своїм виступом вона здобула рясні оплески, що й свідчило про захоплення публіки надійною співачкою. Дуже цікавим був виступ молодого піаніста Василя Сидоренка, який крім цікавої доповіді «Композитори і філософія музики» (з ілюстраціями творів автора. Два контрапункти студії — fuga опус I).???

Із літературним читанням своїх віршів успішно виступала Леся Саведчук. Вона не тільки авторка, але й цікавий виконавець своїх творів.

Заля Інституту була вдєкорована картинами молодішої талановитої в різних ділянках мистецтва Людмили Шанти.

Заля Інституту не була вщєрть заповнена, як хотілося і як сподівалось. Наша громадськість часто жаліється на молодь, але, коли молодь виступає, не зацікавлена послухати її й скласти належні їй признання.

Учасники Вечора Творчої Молоді; починаючи зліва Василь Сидоренко, композитор і музиколог, піаністка Адріяна Буйняк, Іван Боднарчук (голова ОПЛДМ), Леся Саведчук (поетка), Людмила Шанта (бандуристка, малярка), Марічка Глібович (співачка), Уляна Плавущк (журналістка), Олександра Шанта (член ОПЛДМ), Т. Горохович (член ОПЛДМ).

Людмила Шанта під час своєї виставки із мистцем Петром Сидоренком.

МУЗИКА КНЯЖОЇ ДОБИ (860 — 1240)

Із найдавніших часів український народ плекав музику. Ще 25 тисяч років тому мешканці українських земель виробляли музичні інструменти із мамутових костей. На жаль, ми сьогодні не можемо описати як звучала ця праісторична музика, які співалися пісні, які танцювалися танці. З того часу, аж до княжої доби, археологічні знахідки стверджують, що музика завжди відігравала важливу роль в культурі праісторичних «українців».

Початок історичної доби заснування державної України був тоді, коли володарями стали князі Аскольд і Дир після першого походу на Царгород (тобто Константинопіль) у 860 році. Завдяки швидкому розвитку нашої культури і письменности в княжій добі, являються перші описи української музики. Із літописів та інших документів можна розпізнати п'ять музичних жанрів: народно-обрядові пісні, інструментальна музика, придворна музика, військова музика і церковна музика.

Обрядові пісні існували ще з-перед християнської доби. Це були пісні пов'язані з хліборобськими святами і народними звичаями. До цього жанру належать коляди, веснянки, звернення до сонця, русалії, купальські ігри, заклинання проти злих сил природи, весільні пісні, похвальні тризни і похоронні плачі. Християнська церква суворо переслідувала ці старослов'янські звичаї, але викоренити їх не вдалося, і тому церковна та світська влада вирішили пов'язати обрядові свята із церковним календарем. Цікаво, що коли в IX ст. митрополит Іоан II забороняв усяку весільну музику, застольне співання колядок в Києво-Печерському монастирі вже було прийняте.

Інструментальна музика розвивалася на основах народної старослов'янської музики і чужоземних впливів. Так як за козацької доби кобза чи бандура були основними інструментами, в княжій добі були гуслі. Цей щипковий інструмент був переважно криловидної форми із десятьма струнами. Спочатку церква вважала гуслі чортківським інструментом, але коли в 1053 році було перекладено «Остромирове Євангеліє» на церковнослов'янську мову і вчені довідалися, що біблійний цар Давид прославляв Бога грою на гусях, то гуслі стали дуже поважним інструментом. Навіть те, що інструмент мав десять струн, це символічно рівняло його із десятьма Божими заповідями. Були також інші інструменти, як гудок (рід скрипки), ліра (рід лютні), сопілка, свиріль, зурна, замар, труба, ріг, накри (бубон), дзвін та інші брязкотельця.

За винятком гусел і труб (анголи прославляли Бога трубами), церква ніяких інструментів не визнавала, тому музиканти знаходили захист при княжому дворі, де при всяких церемоніях чи пирах були співи й танці в супроводі інструментальної музики.

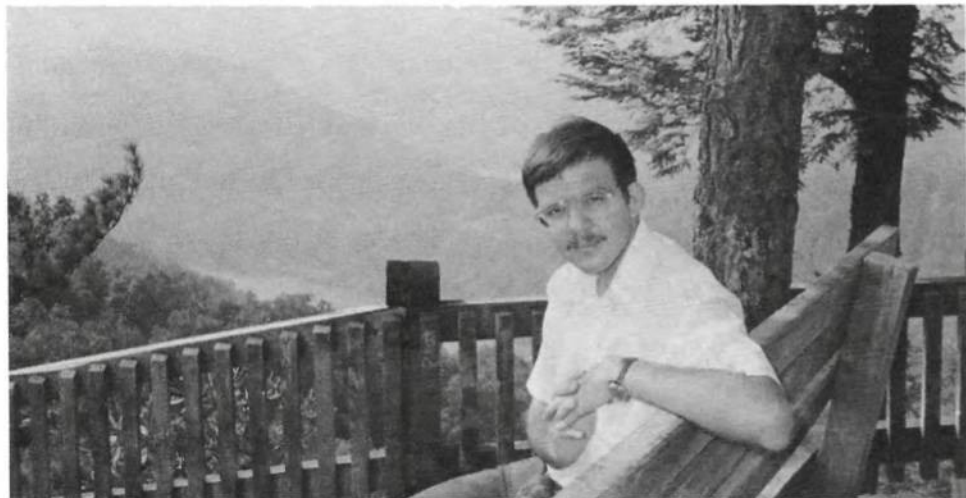
Особливо значну роль мала епічна літературно-музична форма — билина. Нею гусярі прославляли князів, лицарів, славні бої і героїчні події. Так постали три великі билинні циклі 980-тих, 1068 і 1120-тих років. Багато звичаїв, як і придворні розваги, князі запозичили з Царгородського імператорського двору. Скоморохи стали постійними учасниками цих розваг. Вони ставили драматичні сценки, комедії, танцювально-акробатичні номери і показували тренуваних звірів.

Військова музика мала виразне ужиткове призначення. Використовувалися найголосніші інструменти як труби, роги, зурни та накри, якими давалися військові сигнали, підбадьорювали вояків і відстрашували ворогів. Крім того, згадується в літописах, що вояки князя Ізяслава (1054-1078) співали. При полюванні також користувалися трубами і рогами. Було цікаве повір'я, що музичні роги, вироблені із турових рогів, мали чародійну силу. Також, почерез торговельні зв'язки, князі мали труби, чи роги, вироблені із слонової кости. Ці інструменти вважалися ще більше дорогоцінними.

Церковна музика княжої доби, на жаль, ще мало досліджена. Спочатку вона прибувала із Греції, Болгарії і Царгороду (Візантії). У київських церквах, з часом, була пристосована до вимог українського народу. Історія музики церковного жанру Княжої доби не менше цікава від інших жанрів, але про це ще буде написано в майбутньому.

Торонто, 04/12/88

Василь Сидоренко

ВАСИЛЬ СИДОРЕНКО: музиколог, композитор і музичний критик. Закінчив студії при Королівській Консерваторії та на Музичному Факультеті при Торонтонському Університеті. Зараз продовжує працю над ступенем магістра.

РЕКВІЄМ — ТРИЛОГІЯ

- I. Тону.
Упадаю, млію.
Неправда. Ні.
Світ зашумів.
Збожеволію.

Троянда хилиться коли води не має
І Джулієтта воскресає.

- II. Спокуса.
Ні.
Спасення.
Ні.
Спокій.
І відлітають вже два голуби в вирій.

- III. Сірявий дощ.
Зливаються і слъози і краплини.
І трунви дві.
Через болото сунуться хвилини.
Вона — одна.
По синові — вдовиця, без доні — сирота.
Найгірше коли мати залишається сама.

Леся Саведчук

ЗЛОДІЙ

Несеш дитя, —
Небажане, неждане,
Наразі неправдиве,
Хоч живе.
Несеш дитя, —
Невидиме, невинне,
Яке мов гріх
Обтяжує Тебе.
Несеш дитя —
І нестимеш.
Воно Твої хвилини розідре,
Воно Твої години змучить,
І дні і ночі промарнує,
Роки дорогоцінні вкраде.
А Ти його —
А Ти його любитимеш.
Та як же ні —
Воно ж Твоє.
Дорога встелена Твоя,
Бо Ти
Несеш дитя.

Надворі гаряче,
А я сиджу.
Лиш білий аркуш на столі,
Чорне перо в палкій руці, —
Я жду.

Й сніги не тануть.
Захований мій чорнозем.
Й сніги не тануть.
Стопити їх?
Скажіть! Яким вогнем?

Являються все плями з під снігу,
Якись чужі —
Це не мої.
Я скреслюю
І далі жду.

Надворі гаряче,
А я сиджу.

Леся Саведчук

При піані Адріяна Буйняк.

Солістка Марічка Глібович.

ЛИСТУВАННЯ РІДНОЮ МОВОЮ

«Дорога Ганю!» я написала на листку білого паперу. «Я є Галя Сидоренко. Я живу в Канаді, у місті Торонто... Я дуже зацікавлена, щоб із тобою листуватися.»

Написавши листа, я заліпила конверту і віднесла його на пошту. Ще я ні раз не висилала була листа почерез океан. Це був мій перший такий лист, і він мав залетіти аж до маленького містечка у Франції, до української дівчинки мого віку.

За місяць часу приніс мені поштар конверту із незнайомими для мене значками. Відчинивши її, я почала читати листа.

«Дорога Галю! Дуже дякую тобі за твого гарного листа... Він мене дуже втішив, коли я його прочитала. Нарешті буду могла sic!) листуватися по-українськи!»

І Гані, і мені було по чотирнадцять років, коли ми почали листуватися. Наше знайомство, яке за недовгий час зросло у добру приязнь, уже триває більше десяти років.

«Невже ж це ми стільки років листуємося!» заявила Ганя в одному своєму листі.

Від самого початку наше знайомство полягало на тому, щоб листуватися українською мовою. Я оповідала Гані про шкільну систему в Канаді, а вона описувала мені про навчання у Франції. Бувало часто, що ми ділилися інформаціями про писання писанок і вишивання. Ганя мені розказувала про різні зустрічі української молоді із сусідніх країн, Німеччини, Бельгії та Англії, а я їй писала про мої активності в українському середовищі міста Торонта.

Наше листування не тільки давало нам нагоду обмінюватися різними думками і пригодами з нашого життя. Час-від-часу в Ганіних листах появлялися деякі слова або вислови, які вона була вперше зустріла в моїх листах. Ось коли вона мене була повідомила, що вона прийнята на медсестерські студії, то вона вжила слово «інфірм'єрка», цікаво перероблене на українську мову французьке слово «енфірм'єр», що значить «медсестра». Відповідаючи їй, і розпитуючи про студії, я вживала слово «медсестра». Приємною була несподіванка, коли в наступних Ганіних листах до мене французька «інфірм'єрка» стала замінена на «медсестру».

Траплялося і так, що часами Ганя напише якесь слово, яке я вперше почую, і це мене спонукувало пошукати за ним у словнику. Не раз якесь слово переходило у постійний вжиток у нашій родині, а саме, ось такий прикметник як «пожвавлений», який часто знаходив своє місце, коли ми розмовляли про активне життя серед наших молодих і зростаючих рідних.

Листування із Ганею українською мовою принесло мені багато користи. Десять років пізніше, пишучи до Гані листи, я стаю

свідомою великого зросту в моєму стилі писання. Адже стиль мого писання не розвинувся тільки почерез нормальний перехід молодій учениці у дорослу студентку. В наслідок послідовної вправи писання листів до Гані я щораз удосконалювала українську мову. Згодом я навіть виробила собі певність і здібність критично перечитувати свої листи і розсуджувати, де я не так висловилася, і як можна це уліпшити. Правда, до цього також прислужилися мої батьки, які проявляли велике зацікавлення до мого листування, і до яких я завжди могла звернутися за вартісною граматичною порадою.

Також і Ганя скористала з нашого листування. Коли я перечитую Ганіні листи, то я із кожним роком помічаю певне вишліфування у її висловах, а взагалі, більший розмах і плавність у її стилі.

Чи хтось міг би був передбачити позитивні мовні наслідки цього листування, яке, як майже кожне особисте листування, часом набирає розвагового характеру? Здається, не може бути кращої школи для розвитку рідної мови, як постійний обмін листами поміж двома особами, які є охочі ділитися всіма своїми пригодами, переживаннями та успіхами.

Галина Сидоренко

ГАЛИНА СИДОРЕНКО викінчує магістерську працю із лінгвістики при Торонтонському Університеті і прийнята на докторат із лінгвістики та славистики до Огайо Стейт Університету в Колумбус, Огайо в Америці.

Галина Сидоренко серед гір.

МОЛОДІ ТАЛАНТИ

Як приємно бачити, коли молода людина продовжує українську традицію писання писанок, особливо коли цікавиться і вишукує фольклорно-історичні візерунки для них.

Галина Сидоренко, донька мистця Петра Сидоренка і Катерини — з дому Василів. Належать до Православного Собору св. Володимира в Торонті. Галина дуже добре знає українську мову, як також німецьку і французьку. В червні 1987 року закінчила Б.А. із лінгвістики й еспанської мови в Торонтонському Університеті. Цього року кінчає М.А. і плянує продовжувати студії на рівні Ph.D. із лінгвістики та славістики в Америці.

Проходила вишкіл рисування у свого батька-мистця. Це виробило красу ліній, що й видно на писанках. Почала писати писанки від чотирьох років. Плекання писання писанок почалося змалку в клясі рідних і близьких знайомих, таких як д-р Тетяна Рева - хрещена мати, двоєрідна тітка Тетяна Паланюк, та троєрідна тітка Галина Михальчук.

Щиро вітаємо Галю з її науковими і мистецькими досягненнями.

Писанки Галини Сидоренко.

Галина Сидоренко. Писанка 1987 р. 1. Київ, 2. Харків, 3. Поділля, 4. Гуцульщина, 5. Кубань, 6. Поділля, 7. Гуцульщина.

МИСТЕЦЬ — ЛЮДМИЛА ШАНТА

Людмила Шанта українській громаді вже добре znana. Вчить і сама грає на бандурі, часом її чути на радіопередачі «Пісня України», вчить на фортепіяні. Таксамо вчить культуру й історію українського мистецтва на Курсах українознавства ім. Цюпи Паліїв в Етобіко. 1986 року вперше виставляла в спільній виставці 7-ох студентів і градуантів Онтарійського Каледжу Мистецтва, тоді на Університеті в Лондоні, та в Галерії КУМФ. 1987 року підготовляла дитячу виставку «Конкурс слова та малюнку» з нагоди 1000-ліття для 5-го Конгресу СФУЖО.

Людмила Шанта досягнула ступень Бакалавра з мистецтва (історії) та англійської літератури на Торонтському Університеті, а також закінчила Онтаріо Каледж Мистецтва в Торонті.

Тепер вчить мальовання олією й акварелями дорослих і шкільну дітвору та молодь. Також вчила мистецтво на літніх дитячих таборах.

Недавно, цього року, мала свою першу, дуже успішну самостійну виставку в Торонті. Виставку відвідало багато мистців, українських і чужинних, та багато любителів мистецтва. Людмила вживає у своїй праці різні середники й теми, та останньо переважно спеціалізується в краєвидах і квітах, виконаних акварелею та пастелями. Вживає для цього у великій більшості пісковий папір (пісковик).

Людмила Шанта виробила свій власний унікальний стиль і тим не тільки висловлює свої відчуття й настрої, але непересічним даром обсервації найтонших змін та найніжніших переливів дій у вічно-змінливій природі вміє їх блискучо передати у своїх творах. Її природа, світ — зима, літо, весна, осінь, дощ, хмари, буря-заверюха, нічний вечірній і скороранній краєвиди — що-б не було — уводить зачарованого глядача у чарівний світ її власного притаманного мистецтва, власного вже виробленого стилю, від нікого не запозиченого. У своє власне розуміння й сприймання і відношення природи до людини. Робить вона це витонченим, вміло нанесеним мазком свого пензля. В її картинах проявляється її глибоке захоплення природою і Тим, що її створив.

Бажаємо молодій мисткині багато творчих успіхів.

О. С.

З ІСТОРІЇ КОНКУРСІВ МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ В АСТРАЛІЇ

Історія участі дітей і молоді в конкурсах молодечої творчості та друкування в пресі сягає майже початків нашого поселення в Австралії й організації суботніх шкіл на цьому терені. Вже в середині 50-х років, очолюючи Центральну Шкільну Раду Австралії і викладаючи в школах, я почав вишукувати дітей, здібних до писання літературних спроб, а також з допомогою вчителів, керівників шкіл та під час інспекцій шкіл збирав оповідання й, виправивши трохи мову, давав до преси. Спершу послав до наших часописів, зокрема до «Вільної Думки», а пізніше й до «Церкви і Життя» та до дитячих і молодечих журналів, що виходили в Канаді й Америці, як «Соняшник», «Веселка», «Крилаті», «Юнак» та «Молода Україна». Вони охоче друкували ці матеріали і просили присилати ще. Зокрема для «Вільної Думки» я упорядковував цілі сторінки молодечої творчості два-три рази на рік. І до 1973 року було надруковано вже 15 таких сторінок, що також заохочувало учнів до літературних починань. На тих сторінках було поміщено на той час 61 молодечих творів. А перша така сторінка була надрукована 7 січня 1967 року. Авторами перших двох сторінок «З наших наймолодших» були: Леся Шевченко — 10 років, Дарочка Федевич — 11 років, Юрко Ткач — 12 років, Арета Підгородецька — 10 років, Оріся Петрус — 15 років і Славко Дудинський — 14 років. А протягом 6 років їх уже набралось 23 особи. А до цього часу надруковано вже 32 сторінки в часописі.

Щоб ще більше заактивізувати цей молодечий літературний актив, Літературомистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні, який очолив цей рух, вирішив влаштувати перший спільний виступ молодих авторів. Запросили на виступ 13 осіб, а прийшло 10. І, серпня 1970 року відбувся перший виступ нашого літературного доросту. Він був успішний і цікавий, показав, що серед дітей і молоді є здібні молоді автори, яких треба підтримувати й допомагати.

Тоді ж після виступу молоді я дав поради молодим слухачам, як треба працювати над собою, дбати про покращання мови, збирати матеріал для своїх писань і писати щоденники. Після цього виступу з читанням своїх творів виступили й члени Клубу: Зоя Когут, Дм. Нитченко і Кость Гіммельрайх.

Незабаром Літературо-мистецький клуб вирішив проголосити перший конкурс молодечої творчості. Це було 1974 року. А сьогодні ми вже чекаємо наслідків 11-го конкурсу, який закінчується з червнем 1988 року. Протягом цих 14 років у конкурсах брало

участь 73 молодих авторів, переважно дівчата. Ми давали тільки три нагороди: 60 долярів, 40 і 20 долярів. Тепер конкурси проголошуємо для трьох груп щодо віку: від 12 до 16 років, від 17 до 20 років і від 21 до 25 років. Кожна група має три нагороди: перша нагорода — 100 долярів, друга — 60, а третя — 30.

З тих, що колись брали участь у конкурсах, дехто вже здобув вищу освіту й пішов іншою дорогою, захопившись іншим фахом. Наприклад, Юрко Ткач, оповідання якого викликали захоплення в читачів і редакторів молодечих журналів (опов. «Морське страховище», «Марічка», «Перший поцілунок»), став перекладачем з української на англійську мову, видавши вже 13 книжок, а 14-та («Собор» Олеся Гончара) друкується в Америці. Леся Шевченко та її сестра Таня поодружувалися й не беруть участі; Віктор Мішалов, який надрукував фантастичне оповідання про боротьбу козака в стратосфері, став відомим бандуристом; Ігор Якубович, здобувши освіту, став лікарем, поєднавши цей фах з бандурою, очолює ансамбль молодих бандуристів, часто виступає на різних концертах, святочних програмах; Катя Ткач одружилась і викладає англійську мову для етнічної групи (емігрантів); Дарочка Федевич працює як бібліотекарка, здобувши вищу освіту. Але всі згадані лишилися добрими українцями й не відцуралися своєї мови і своєї спільноти.

Травень 1986 року. Фрагмент з вечора учасників конкурсу молодечої творчості, що відбувся в Сідней. Твір Тані Бейлі, яка сидить за столом посередині в кольористому жакеті, читає молода авторка Оксана Смеречук. Ліворуч скраю організатор вечора Дмитро Нитченко. На вечорі виступало 8 молодих авторів. В організації вечора допомагав також Сіднейський Гурток книголюбів на чолі з Оленою Борис.

З молодшого покоління, що брало участь у конкурсах ближчих до нас, мали більші успіхи і нагороди на конкурсах. Галя Кравченко, Таня Бейлі, Ксеня Савчак, Наталя Березняк, Аня та Галя Денисенки, Наталка Бей, Надя Намурен, Віктор Голуб, навчаються, тепер здобувають дальшу освіту. Нарис Тані Бейлі про подорож в Україну та оповідання Ксені Савчак «Похорон» мали великий успіх, дістали перші нагороди. Їх надрукували й заморські журнали, а мюнхенське радіо «Голос Америки» передало обидва твори у своїх програмах. Такий успіх мала й Галя Денисенко, яка здобула першу нагороду за твір «Життя одної газетної сторінки».

Дехто з них і далі бере участь у пресі. Ліяна Сліпецька навчається в університеті, і деколи пише статті до газети; іноді друкується і Наталка Лей. Оксана Смеречук редагувала влітку в молодечому спільному таборі таборову газету. Віктор Мішалов пише статті про кобзарів, зокрема про Гната Хоткевича, про кобзарство в Україні. Юрко Ткач написав «Географію України» і видав англійською мовою, а також написав і видав «Веселу абетку». Далі працює над новими перекладами, пише до них передмови.

Але є й такі, що, надрукувавши одно чи два оповідання, зникли з нашого літературного та громадського обр'ю, часом одружилися з чужинцями, і канули у безвість. У цій виховній праці з літературним доростом багато могли б допомагати батьки, але в одних самі батьки не дуже письменні, не читають книжок, не заохочують дітей до участі в конкурсах. А є, на жаль, і такі, як один ігженер, що має здібну дочку, яка легко пише в школі оповідання, був проти участі її в конкурсах. І коли я подзвонив до нього, то він сказав, що він не зацікавлений, щоб дочка брала участь. Тож бувають і такі дивогляди.

Та боротьба за душу українського доросту провадиться далі. Школи влаштовують конкурси на позашкільне читання книжок, заохочують писати оповідання, казки, нариси про молодечі табори. Літературно-мистецький клуб далі влаштовує спільні виступи з молодими авторами, влаштовує врочисті видачі нагород, розсилає нагороджені й відзначені твори на конкурсі до дитячих і молодечих журналів. Крім таких виступів у Мельборні (Вікторія) в попередні роки відбулися два вечори молодечої творчості в Сідней, де виступали учасники конкурсів, а на одному з них були для них і подарунки, що їх приготував сіднейський гурток книголюбів на чолі з панею Оленою Борис. Про конкурси, про тих, хто бере участь і здобуває нагороди, ми широко повідомляємо через місцеву пресу й радіо. А їхні нагороджені і відзначені твори вже надруковані в дитячих та молодечих журналах у 84 різних виданнях.

На фото члени Літературно-мистецького клубу ім. В. Симоненка в Мельборні на вечорі творчості письменника Василя Сокола в Ессендоні біля Мельборну 22 листопада 1988 року. Починаючи зліва, сидять: Анастасія Грушецька, Зоя Когут, гість з Сіднею Василь Сокіл, Дмитро Нитченко, художниця Люба Кириленко. Стоять: Неван Грушецький, художниця й декляматорка Зіна Ботте, Володимир Каспенкович, Боженна Коваленко, Михайло Підріз і Григорій Вишневий. Відсутні: Юрко Ткач, Ірина Білінська, Аркадій Новицький, Кость Гіммельрайх. Фото: Оріся Ленкавська.

МОТРЯ ФАРИНИЧ

У Гамільтоні успішно справляється в праці з Книголюбамі і в акції «Діти дітям», представниця ОПЛДМ пані Мотря Фаринич. Користуючись своїм досвідом і авторитетом у громаді УКЦеркви Св. Духа, вона використовує нагоду різних святкувань, щоб спопуляризувати між дітьми видання ОПЛДМ та переводить збірки на фонд «Серце й книжка».

Ми б зробили велику справу, якби у кожній нашій громаді знайшлася людина, якій наша справа була б близькою і вмiла так справитись із своїм завданням, як Мотря Фаринич та інші наші представництва, із користю для нашої загальної справи. Зацікавлених у цій ділянці просимо звертатися на нашу адресу, а ми завжди надсилатимем свої видання для продажу з відповідним опустом.

Мотря Фаринич, зліва — ентузіястка популяризації дитячої книжки, під час різдяного базару в Гамільтоні. Поруч, на жаль, невідома нам помічниця.

ДО ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

ОХРЕСТИЛАСЬ УКРАЇНА

ТАТО, МАМА, ВСЯ РОДИНА,
ВСІ ЩАСЛИВІ В ЦЬЙ ПОРІ:
ОХРЕСТИЛАСЬ УКРАЇНА
БІЛЯ КИСВА В ДНІПРІ.

ХОЧ ЦЕ СТАЛОСЯ НЕ НИНІ,
ОБІЦЯЄ КОЖЕН З НАС:
ВСІ МИ БОГУ Й УКРАЇНІ
БУДЕМ ВІРНИМИ ВВСЬ ЧАС!

Слова Марії - Гасло

Пісня для дітей.

Музика Івана - Гасло

Moderato con espressione.

1. Та-то, Ма-ма, вся ро-ди-на, Всі ща-с-ли-ві
2. Хоч це ста-ло-ся не ни-ні, О-бі-ця-є

f *mf*

1. в цій по-рі? О-хре-сти-лась Ук-ра-ї-на бі-ля Ки-є-ва в Дні-прі.
2. ко-жен з нас: Всі ми Бо-гу-й Ук-ра-ї-ні

росо а росо cresc. *p più f*

2. Бу-дем вір-ни ми ввесь час!

rit. *a tempo* *f*

НАКАЗ РОЗУМУ, СЕРЦЯ І СУМЛІННЯ

У 42-річчя існування й праці ОПДЛ — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді — 1946 — 1988

Українська вільна література для дітей і молоді — це фундаментально важливий засіб українського християнсько-національного виховання молодих поколінь поза межами України і її належним розвитком мусить піклуватися вся українська спільнота у вільному світі.

Українська вільна література для дітей і молоді — книжка й преса, мусить стояти на можливо найвищому літературному рівні і мати можливо найвищий рівень мистецького оформлення та ілюстрацій.

Для досягнення високих мистецьких і виховних вартостей літератури для дітей і молоді є наявні у вільному світі численні літературні та образотворчі таланти, але для вповні успішного розвитку цієї літератури є конечні ще такі передумови:

- а) фінансова база — видавничий фонд нашим дітям і молоді,
- б) масовий покупець і читач рідної літератури, призначеної для дітей і молоді.

Відповідальність за створення належного видавничого фонду нашим дітям і молоді лежить на всьому українському громадянстві, а відповідальність за поширення й почитність книжки для дітей і молоді лежить передусім на:

- а) батьках-матерях та родинах дітей і молоді,
- б) душпастирях українських Церков,
- в) Українських дошкіллях, школах і опікунах,
- г) жіночих організаціях, як організаціях матерів українок,
- г) молодечих організаціях.

Оці ствердження диктують конечність черговий раз звернутися з закликом-апелем:

а) *до батьків-матерів* призвичаювати змалку своїх дітей шанувати, любити й читати рідну дитячу книжку і пресу, творити домашні дитячі бібліотеки і закупувати до них вартісні дитячі видання з маркою-знаком «Нашим дітям — ОПЛДМ», обдаровувати дітей і молодь з нагоди уродин, іменин, закінчення шкільного року, св. Миколая, Різдва та інших свят рідною дитячою книжкою;

б) *до українського духовенства* закликати вірних у проповідях і при всяких нагодах до якнайширшого використання рідної дитячої літератури як основного засобу вивчення рідної мови, що стала обрядовою мовою українських Церков і є джерелом глибоких моральних правд, необхідних й християнському і українсько-

національному вихованню молодого покоління;

в) до українських шкіл включати в програми виховання і навчання шкільні й домашні лектури та обов'язкову передплату дитячого журналу «Веселка», а для юнацтва юнацьких журналів «Юнак», «Крилаті», «Молода Україна» й інші, ввести звичай книжкових дарунків дітям у день св. Миколая, під різдвяну ялинку і на закінчення шкільного року, влаштовувати шкільні свята і ярмарки рідної книжки;

г) до жіночих організацій і їх членок бути першими й головними носіями культури рідної книжки для дітей і молоді;

г) до молодечих організацій включати в свою виховну працю поширювання, читання й обговорення українських книжок, влаштовувати свята і ярмарки рідної книжки, зокрема в часі з'їздів, імпрез, літніх таборів, св. Миколая і Різдва Христового, запрошувати письменників і мистців для зустрічі з дітьми та молоддю.

Рідне слово рідним дітям у рідній книжці — такий наказ нашого розуму, нашого серця й нашого сумління. Та — нашої відповідальності за національне буття!

Управа ОПЛДМ

Засідання Управи ОПЛДМ.

Володимир Переяславець

ТРИ МАТЕРІ

Три люблячі серця, як ясні три зорі,
Світять нам і гріють в щасті і у горі —
Три кохані друзи, три кохані мами
Руки простягають понад діточками.

Перша наша мати — рідна наша ненька,
Ми її кохаєм з усього серденька,
Будемо старатись, будем працювати,
Щоб із нас потіху мала любя мати.

Друга наша мати — любя Батьківщина,
Рідна, хоч далека, славна Україна —
Їй присягу вірну всі складають діти
Вчитися для неї і для неї жити.

Третя наша мати — Пресвята Марія,
Матінка Ісуса, всіх людей надія;
Під святим покровом Пресвятої Діви
Будем, діти, жити вільні і щасливі.

Мамі-Україні поможи, наш Боже,
Перебути мужньо лихо все негоже;
Рідній нашій мамі щастя дай і втіху
Разом з діточками вздріти рідну стріху.

А Марію-Діву звесели, Владико,
Через нас пошли Їй радість Ти велику,
І життя всім нашим, вчинкам, словам
Дай здобути ласку Пресвятої Мами.

Галина Чернобицька

СОНЯШНИЙ ЗАЙЧИК

Як сонце світить у вікно
Беру люстерко, щоб воно
Впіймало зайчика мені,
Хай застрибає на стіні.

Держу люстерко у руці,
Ловлю яскраві промінці.
І враз: сяйнуло, зайнялось!
І застрибав на стелі хтось.

І щоб нарід наш не вимер,
Не ридали матері,
Князь Великий Володимир
Охристив людей в Дніпрі.

Відтоді ми — християни,
Не ворожі племена.
Тиверці і сіверяни,
І дуліби, і поляни,
Уличі і деревляни —
Всі ми — нація одна.

І під захистом Господнім,
В сяйві грамоти й пісень,
Над Єднанням всенароднім
Золотий засяяв день.

В нашій Церкві пречудова
Тисячу лунає літ
Наша пісня, наша мова,
Український рідний світ.

Виступ учнів Дитячого садка при парафії УКЦеркви св. Духа в Гамільтоні.

ЗВІТ ПРЕДСТАВНИЦТВА НЬЮ-ЙОРК

Пл. Сен. Оксана Кузишин

Вже від 1970 року наш курінь Уладу Пластових Сеньйорок «Верховинки», крім іншої діяльності, провадить висилкову станицю ОПЛДМ, яку очолює пл. сен. Ольга Гной при помочі пл. сен. Оксани Кузишин.

Під час різних імпрез, як напр. станичні збірки, дитячі імпрези, імпрези українознавства тощо продаємо українські книжки для дітей і молоді. В цей спосіб родичі все мають нагоду купити нові книжки своїм дітям і книжки скорше розходяться.

Ми слідкуємо за появою нових видань, які зараз замовляємо, щоб доповнити нашу збірку книжок.

Деякі школи українознавства реґулярно замовляють в нас книжки для вжитку в поодиноких клясах і шкільних бібліотеках. Недавно ми замовили 40 примірників нової Хрестоматії з нагоди 1000-ліття, яку видав СКВУ, для того, щоб допомогти ширити цю цінну книжку між молоддю і дорослими. Заробіток з продажі книжок використовуємо на добродійні цілі.

Приємно нам спостерігати зацікавлення молодих родичів книжками для своїх дітей, головно в дошкільному і молодшому шкільному віці. Дуже потрібні є нові легенькі книжки з багатьма кольоровими ілюстраціями для наймолодших читачів, а також більше українських книжок до кольорування. Бажано також є більше книжок на взірець серії, яку видано в Едмонтоні, де до кожної читанки є відповідна книжка з вправами.

На кінець хочемо тільки заохотити наших дитячих письменників і видавців писати і видавати книжки для дітей і молоді, бо зацікавлення з боку деяких родичів і їхніх дітей є, а нашим обов'язком є допомогти, щоб книжки були при кожній нагоді де їх можна продавати, а це принесе велику користь нашому молодому поколінню.

НАШІ ВИДАННЯ

Протягом п'яти років ОПЛДМ видало 14 різних книжечок для дітей і молоді. Оголошено два конкурси на твори для дітей і молоді, з нагородами до тисячу доларів. На жаль, на перший конкурс не надійшло жодних творів, а у висліді другого конкурсу маємо повість для молоді «У дорозі життя», автор поступився виданням для ОПЛДМ відмовившись від будь-якої премії.

СТАНИЦЯ ОПЛДМ

ОПЛДМ із своєї Станиці постійно висилає книжки як до всіх книгарень Торонта, так і до інших міст Канади, а також і до інших країн нашої діаспори: Англії, Америки, Австралії та інших. Велику кількість книжок висилано безкоштовно, з фонду «Серце і книжка», до Аргентини, Бразилії, Венесуелі й інших.

На цю ціль люди доброї волі жертвували гроші, а автори свої книжки: Б. Федчук, І. Зельська, І. Боднарчук.

З новіших видань вислано по одному примірникові до архівів різних країн.

В період часу від початку 1983 року до кінця 1987-го ОПЛДМ видало такі книжки: Бюлетень с. 10 (1983), «Дитячий куток» — Ніна Мудрик Мриц (1983), «Під Корсунем» — А. Кащенко (1984), «Козацька дитина» — В. Бандурак (1984), «Мандрівка ляльки Мелі» — М. Погідний (1984), «Гетьманська булава» — М. Погідний (1985), «Вітер з України» — Леся Храплива (1985), «Казка про ведмедя ласуна» — Р. Завадович (1986), «У дорозі життя» — І. Боднарчук (1986), «Хлопчик з казки» — О. Копач (1986), «Ярчик і Юрчик у Карпатах» — Л. Мосендз (1987), «Козак невмирака» — Леся Храплива (1987), «Бім-бом» (1987), «Брисько гуска і лисичка» (1987).

На різних імпрезах влаштовувано виставки книжок. Постійно ці виставки влаштовувала Емілія Боднарчук, а в часі її відсутности заступали: Галина Юник, Олександра Ковалик, Даня Арнадон.

І. Б.

Із звідомлень Богдана Стебельського,
голови Ради для Справ Культури при Секретаріаті СКВУ
про діяльність ОПЛДМ за роки 1986 і 1987
у «Віснику СКВУ».

Об'єднання Працівників Дитячої та Молодечої Літератури (ОПДМЛ) охоплює діяльність письменників країн поселення в діяспорі з осідком у Торонті, Канада. Головою Об'єднання є інспектор українського шкільництва у Канаді, письменник Іван Боднарчук. Найважливішою ділянкою праці Об'єднання є видавнича діяльність. В 1986 році опубліковано такі видання: «У дорозі життя» — Іван Боднарчук, «Хлопець із казки» — Олександра Копач, «Вітер з України» — Леся Храплива-Щур і «Казка про ведмедя ласуна» — Роман Завадович.

Членами є письменники країн поселення української діяспори з осідком у Торонті, Канада. Об'єднання в 1987 році видало три книжечки для дітей молодшого віку і одну книжку для молоді, а також Бюлетень, у якому друкуються твори молодих авторів, які володіють українською мовою, що дозволяє їм творчо виявлятися в ділянці поезії і прозової творчості. ОПЛДМ, починаючи з листопада 1987 року, організує «гуртки книголюбів» серед шкільної молоді і влаштовує «свята книжки». Відбулися двічі ширші сходини молоді з мистецьким читанням.

Члени ОПЛДМ під час сходин, жовтень 1987.

**НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ОПЛДМ
від 1983 до 1988 вплинули пожертви:**

Українська Канадська Фундація, Вінніпег	\$1,000.00
Із збірки на поминках бл. п. Романа Завадовича в Торонто	472.00
Збірка Василя Пакуляка з Мінеаполіс, США	293.00
Пожертва бл. п. Василя Пакуляка	100.00
За Ансамбель «Веселка» пані Дарія Савка, Монтреал	705.00
Пожертва о. Ярослава Гаймановича з Монтреалу	600.00
Із збіркової листи з Мінеаполісу пані К. Воловодюк	410.00
Із продажі мистецьких картин пані Ніни Мудрик-Мриц	520.00
Із збірки Братства Українців Католиків, Гамільтон — пані Мотря Фаренеч	250.00
Із збірки на поминках бл. п. Василя Пакуляка в Мінеаполіс, передав п. Григорій Кузь	275.00
Пожертва п. Івана Боднарчука, Торонто	25.00
Пожертва Вп. п. Д. Стецька, Торонто	100.00
Пожертва Кредитівки Св. Марії, Торонто	50.00
Пожертва пані Люби Зараски, Торонто	50.00
Пожертва д-ра Ю. М. Павлишин, Мінеаполіс	115.00

Пожертви з Мінеаполіс: Вп. п. Гр. Кузь — \$27.00, інж. Р. Стулка — \$25.00, п. С. Стульмахович — \$25.00, д-р Ю. Павлишин — \$25.00, д-р Д. Попович — \$20.00, інж. О. Попель — \$20.00, п. А. Слободян — \$20.00, п. Р. Кравець — \$20.00, п. С. Михайльонка — \$20.00, п. Р. Віндик — \$10.00, інж. Є. Наливайко — \$10.00, п. О. Булавінський — \$10.00, п. З. Степчук — \$10.00, пані Іванна Зельська, Торонто — \$10.00, п. В. Вацик, Торонто — \$10.00.

НА ФОНД «СЕРЦЕ Й КНИЖКА» пожертвували:

Об'єднана Кредитівка, Гамільтон — \$150.00, Вп. пані Мотря Фаренеч, Гамільтон — \$15.00, пані О. Ковалик, Торонто — \$25.00, пані Е. Боднарчук — \$20.00, пані І. Зельська — \$20.00, пані А. Дорош, Саскатун — \$25.00, п. М. Чемерис, Мінеаполіс — \$30.00, д-р С. Тисовський, Мінеаполіс — \$15.00, п. З. Степчук — \$15.00, пані О. Березнюк, Мінеаполіс — \$10.00, п. Є. Чоган, Мінеаполіс — \$10.00, п. О. Джиський, Мінеаполіс — \$10.00, п. І. Івахів, Денвер — \$10.00, п. А. Вуйцік, Торонто — \$10.00, п. Б. Голинський, Торонто — \$10.00, п. О. Стельмахович, Торонто — \$10.00, п. М. Сорока, Торонто — \$10.00, п. Е. Наливайко, Торонто — \$10.00, Школа св. Миколая, Торонто — \$20.00, Школа Патріярха Йосифа Сліпого — \$20.00.

СПИСОК КНИЖОК ОПЛДМ І ЇХ ЦІНИ

Назва книжки	Автор	Ілюстратор	Ціна
Бабунині казки	Т. Білецька	М. Левицький	\$3.00
Богатирі стародавньої України	О. Копач	М. Левицький	5.00
Бім Бом (народні казки)	малюнки:	О. Судомора	2.50
Брисько Гуска і Лисичка	М. Підгірянка	І. Козак	2.50
Веселі Цвіркуни	В. Юрченко	М. Михалевич	4.50
Вагра (Читанка для 5 і 6 кл.)	(різних авторів)	Ніна Мудрик-Мриц	6.50
Вітер з України	Леся Храплива	П. Андрусів	8.00
Гетьманська булава	М. Погідний		2.25
Дитячий куток	Ніна Мудрик-Мриц	Ніна Мудрик-Мриц	5.50
Дніпрові дзвони	М. Погідний	П. Андрусів	3.25
Забавки	Г. Чорнобицька	Ніна-Мудрик-Мриц	3.25
Загадки	В. Федчук		3.50
Запорізький клад	В. Корнієнко	І. Стеценко	2.00
За душу і долю дитини	Д-р Бережницька		1.00
Івасик і його абетка	С. Кузьменко	М. Левицький	4.00
Казка дітям невеличка	Є. Яворівський	Е. Козак	2.15
Казка дітям в Році Дитини	(народні казки)	(різних мистців)	5.50
Казка про лицаря Добриню	Ю. Тис	П. Андрусів	2.75
Казка про ведмедя Ласуна	Р. Завадович	Вербицький	3.50
Кладка	І. Боднарчук	М. Левицький	3.00
Козацька дитина	В. Бандурак	М. Левицький	2.25
Козак-Невмирака	Леся Храплива	Авторка	5.00
Королік і Ведмідь	І. Франко	М. Михалевич	2.00
Котикова пригода	К. Перелісна	Н. Мудрик-Мриц	1.75
Лисичка-Сестричка	О. Лотоцький	М. Михалевич	4.50
Листи до Св. Миколая	Ганна Черінь	Ніна Мудрик-Мриц	3.00
Малювання	Ніна Мудрик-Мриц	(авторка)	4.50
Мандрівка Ляльки Мелі	М. Погідний	Ніна Мудрик-Мриц	3.00
Маруся	Марко Вовчок	М. Левицький	7.50
Ми і наші діти(тверда оправа)	Б. Гошовський		10.00
Михайлик	М. Дмитренко	М. Левицький	4.00
Напровесні	О. Цегельська	Ю. Козак і інші	3.25
На світанку	Ніна Мудрик-Мриц	(авторка)	4.25
Олеся	Б. Грінченко	Ніна Мудрик-Мриц	1.95
Отаман Воля	Леся Храплива	М. Михалевич	3.50
Перший бій	Р. Завадович	М. Михалевич	2.25
Під Корсунем	А. Кащенко		6.00
Півникова пригода	С. Кузьменко	Ніна Мудрик-Мриц	2.25
Привіт, Україно тобі	(Збірник оповідань і віршів)		1.00
Пригоди Вовка Неситого	О. Лотоцький	В. Цмбал	2.50
Пригоди Горішка	Ніна Мудрик-Мриц	Ніна Мудрик-Мриц	3.00
Призабуті казки	Ольга Мак	М. Михалевич	4.00
Родина Качуровських	Л. Бризгун-Шанта	В. Литвин	5.00
Сонечко(Зб. віршів і казок)		В. Цимбал	2.75

Соняшні казки	Ніна Мудрик-Мриц	Ніна Мудрик-Мриц	5.00
Тодірів літачок	Р. Завадович	Ю. Козак	1.75
Три правди	К. Перелісна	М. Левицький	2.00
У дорозі життя...	Іван Боднарчук		4.75
У дружньому колі	Б. Данилович		1.00
Українська дитяча література	Б. Гошовський		3.00
Хлопці з Зеленого Бору	Р. Роляник	М. Михалевиц	2.75
Хлопчик з казки	О. Копац	Г. Новаківська	5.25
Цікава граматики	Д. Соловей		3.00
Чарівна хустина	М. Забіла	М. Левицький	1.75
Червона шапочка (п'єса)	Л. Полтава	Безкорвайний	3.50
Як Панас кізку пас	І. Наріжна	Е. Козак	1.75
Я піду	Р. Завадович	П. Андрусів	2.50
Ярчик і Юрчик у Карпатах	Леонід Мосендз		2.50

У нашій Станиці можна набути книжки ще й таких авторів:

Веселковий рушник	Ніна Мудрик-Мриц	Авторка	4.55
До рідних причалів	Іван Боднарчук		8.00
Двісті листів	А.-Давидовича	Дмитро Чуб	14.00
Елементи теорії літератури і стилістики	Д. Нитченко		4.00
Живий Шевченко	Дмитро Чуб		9.00
Замрячені ранки	Іван Боднарчук		3.50
Заобрійні перегуки	Іван Боднарчук	М. Палієнко	3.75
Ілюстрована абетка	(карткова для шкіл)		4.00
Княжа слава (за Лотоцьким)	І. Боднарчук)		4.75
Калинова сопілка	Ніна М. Мриц	Авторка	5.00
Новий обрій (альманах)	редакція Дм. Чуба		5.00
Орфографічний слованик	Д. Нитченко		6.50
Освіта в радянській Україні	І. В. Коляска		6.00
Покоління зійдуться (в англійському перекладі)	І. Боднарчук		6.50
Розквітлі сузір'я	Іван Боднарчук	В. Беднарський	6.50
Українські діти — наше майбутнє	Я. Чумак		7.50
Юний Скоморох (збірка п'єс)	Василь С.-Левицький		3.50

НАСЛІДКИ ОДИНАДЦЯТОГО КОНКУРСУ МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ

У неділю, 4 вересня 1988 року, в Ессендоні біля Мельборну (Австралія), відбулося засідання 11-го конкурсу молодечої творчості, який проголосив Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мельборні. На конкурс надійшло 13 творів. З них 5 з Вікторії, а 8 з Сіднею та його околиць (НПВ). Жюрі в складі Зої Когут, Боженни Коваленко, Невана Грушецького, Михайла Підріза, під головуванням Дмитра Нитченка, присудило такі нагороди:

З молодшої групи віком від 12 до 16 років.

1. Учениці 10-тої кляси Рідної школи ім. Лесі Українки в Нобл Парку (Вік) Наталці Гіммельрайх, 16 років, за нарис «Мандрівка пінгвінів», псевдо «Пінгвін» — першу нагороду в 100 доларів.

2. Учениці 11-ої кляси в Срасфілді (НПВ) Соні Таранець, 16 років, за фантастичне оповідання «Потяг», псевдо «Мала Відьма» — другу нагороду в 60 доларів.

3-4. Учениці 8-ої кляси Братської школи в Лідкомбі (НПВ) Надії Яніс, 14 років, псевдо «Троянда», за оповідання «Мої приятелі звірята» та Ростика Кошарського, 16 років, за нарис Подорож до Центральної Австралії» — третю нагороду в 40 доларів, поділені надвоє, тобто по 20 доларів з Надією Яніс.

З середньої групи — від 17 до 20 років:

5. Студентку Мельборнського університету Ксеню Савчак, 18 років, псевдо «Причина», за оповідання «Церква — це життя» — першу нагороду в 100 доларів.

Із старшої групи від 21 до 25 років:

6. Градуантці та вчительці української мови в Нобл Парку Ліяні Сліпецькій, 21 рік, псевдо «Ластівка», за оповідання «Неспокійна ніч» — першу нагороду в 100 доларів.

7-8. Студентці Наді Намурен, 21 рік, псевдо «Надія», за спогад «Пройдені роки» — разом з студенткою університету ім. Монаша Гандзею Берегуляк, 21 рік, псевдо «Параска», за оповідання «Мара» — другу нагороду в 60 доларів на двох, тобто по 30 доларів з Надею Намурен.

9. Окремо жюрі нагородило ученицю Братської школи в Мельборні Лесю Завалинську, хоч вона має всього 10 років, але її казка «Як ведмідь забажав мати хвіст» гарно написана, має досить фантазії й домислу — 30 доларів для заохочення.

**Літературно-мистецький клуб
ім. Василя Симоненка в Мельборні**

Невидані гості

Святий Андрій на київських горах

Здивувався раз старий Дніпро, коли проти його течії надпливло судно. Не одне ж судно носив він на своїх гордих хвилях, але у суднах він звик був бачити людей озброєних, грізних, а це немов з іншого світу, — лагідні, з добрячими поглядами. Причалили до берега.

— Тут заночуємо! — сказав сивий, мов голуб старець. Добули посудину, харчі — розклали вогонь. Зготовили вечерю. Усі засіли навкруги до спільної вечері. Хлюпочуть об берег хвилі Дніпра. Навколо тиша.

— Чарівна країна! — сказав хтось із гурту.

— Дивно, що досі не заселена! Вона мабуть зовсім безлюдна? — додав хтось.

— Не зовсім безлюдна, — відповів старець, — це ж Сарматія. Тут люди не живуть у домах, як у нас. Вони переносяться з місця на місце, де паші багато, — повчав старець. Він багато ще цікавого оповів про цей народ. Повечеряли.

— Подякуємо Господеві, що дав нам підкріпитися, і підемо спочивати, бо завтра скоросвіт у дальшу дорогу! — сказав старець.

По молитві розставили намет біля судна. Два поклалися таки в судно. Позасипляли. А коли стало світати, св. апостол Андрій побудив своїх учнів і сказав:

— Друзі, зрубайте цього дубчака: витешіть з нього хреста — укопаємо його тут на найвищій горі.

Незабаром хрест був готовий. Юнаки взяли хреста на рамена і гуртом, із побожною піснею на устах, слідом за апостолом Андрієм, винесли хрест на саму гору. А як укопали хрест, апостол Андрій оточений учнями так заговорив:

— Друзі, брати у Христі! З волі Господньої занесла нас доля оце сюди, у ці гарні околиці Сарматії безмежної. Бачите оці гори?! На горах цих засяє благодать Господня! Тут постане великий город і церков буде в ньому багато на хвалу Господню. Нехай же хрест цей буде першим знаменом благословенства Господнього городові й землі цій, гарній і багатій, і народові, що збудує і прикрасить тут город!

Ілюстрація арт. мал. П. Андрусіва

— Амін, амін! Хай буде воля Господня, — проказали учні. Відпливали і не зводили очей із хреста, що виднів ген далеко, осяяний сонячним промінням.

— О, щаслива земле, багата й гарна! Щоб тільки народ, що заживе тут, умів і хатів цінувати дар цей Господній! — сказав апостол Андрій.

За Антоном Лотоцьким Іван Боднарчук

Церкви фундовані гетьманом Іваном Мазепою

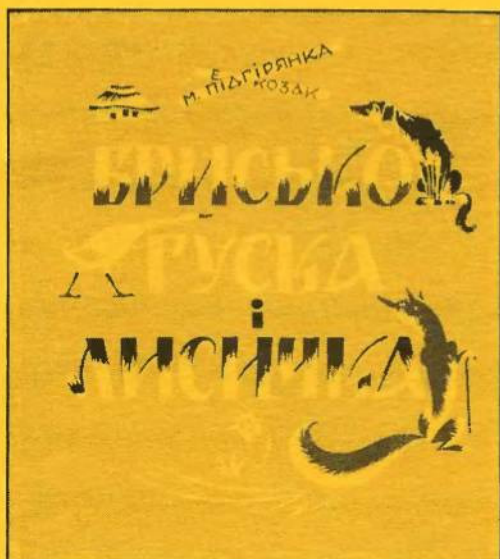
БАТЬКИ КУПУЮТЬ ДІТИ ЧИТАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ДИТЯЧУ КНИЖКУ

Редакційна Колегія:

Іван Боднарчук
Антоніна Горохович
Олександра Копач
Дмитро Чуб-Нитченко
Леся Шанта

**ВИ ПЕРЕКОНАНІ, ЩО ПРАЦЯ ОПЛДМ — ПОТРІБНА Й КОРИСНА
ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ?
А ЯК ВИ ДОПОМОЖЕТЕ ОПЛДМ У ЙОГО ПРАЦІ?...**

РІДНИМ ДІТЯМ—РІДНЕ СЛОВО—В РІДНІЙ КНИЖЦІ!

НІНА МУДРИК-МРИЦ

Пригоди
ВОВКА-НЕСИТОГО

Родан Завадович
ПІДУ!
Історичне оповідання

ЮРІЙ ТИС
КАЗКА
ПРО ЛИЦАРЯ ДОБРІНЮ
ТА ЙОГО
СЕСТРИЧКУ ЗАБАВУ

ГАЛИНА ЧОРНОБИЦЬКА

